

THE LITHUANIAN WEEKLY
 "KOVA"
 Published every Friday by the
 LITHUANIAN SOCIALIST FEDERATION OF AMERICA
 [Incorporated April 23, 1908.]
 "KOVA"
 1815 E. Moyamensing Avenue
 PHILADELPHIA, PA.

KOVA

M. Rabinovs
 32 Glenwood Ave

LITHUANIAN SAVAITRASTIS
 "KOVA"
 Išleista kas Pėstnydėia Leidėnia
 LIETUVIŲ SOCIALISTŲ SAJUNGA AMERIKOJE
 Inkorporuota Balandžio 23 d. 1908.
 "KOVA"
 1815 E. Moyamensing Avenue
 PHILADELPHIA, PA.

Nr. 8. Philadelphia, Pa., 24 d. Vasario (February), 1911 m. Metas VII.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA

TURINYS. PROPAGANDA

J.B.S.	Socijalistų spēka pradeda viršinti.....	85
Karalius	Nuo ko priklauso žmonijos nuotikiai.....	86
J.B.S.	Šviesa ir tiesa mūs žingsnius telydi.....	87
A-tis	Mūsų socialistai ir idėja.....	88
	Tarptautinis Soc. Kongresas.....	89
ŠIS BEI TAS IŠ AGITACIJOS		
	Keno tas namas.....	89
	Pasirinkimas amato.....	89
	Gyvenimas žemesnių sluogsnų Chinijoje.....	90
	SVARBIAUSIOS ŽINIOS.....	92
BELETRISTIKĄ ir POEZIJĄ.		
Jovaras	Draugams ir draugėms.....	92
Strazdas	Sesytei.....	93
A.Žymontas	Staselis.....	93
	Rašytojų Ratelio įstatai.....	94
	KORESPONDENCIJOS.....	94
	SAJUNGOS REIKALAI.....	95

THE LITHUANIAN WEEKLY "KOVA" PUBLISHED EVERY FRIDAY BY THE

Lithuanian Socialist Federation of America

J. B. SMELSTORIUS, Editor
 A ŽYMONTAS, Business Manager

SUBSCRIPTION RATES in all parts of the World		PRENUMERATA visose dalyse svietc	
One year	\$2.00	Vieniems metams	\$2.00
Six months	1.00	Šešioms mėnesiams	1.00
Three months	.50	Trims mėnesiams	.50

ADVERTISEMENT RATES ON APPLICATION.
 APGARŠINIMU KAINOS ANT UŽKLAUSIMO.

"KOVA"

1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.
 Telefonas, Keystone, Math 2958.

PARANKIAUSIAI VISKĄ SPAUSDINTI

KOVOS SPAUSTUVEJE

Nes viskas atliekama puikiai, greitai ir pagal šių dienų reikalavimus.
 REIKALUI ESANT KREIPKITĖS
 1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

VIENAS DOLERIS DOVANŲ.

Kiekvienas, kuris tik per mane užsirašys sau, arba kitą naują skaitytoją laikraščiu prikalbins, prisijunčiant \$2.00 ant mano vardo, apturės vieną iš čion paminėtų laikraščių: t.y. "KOVA", "LIETUVA", "VIENYBĖ LIET." ar "LAISVĄJA MINTI" per istisus metus; taip pat gaus dovanai garsiąją knygą "BALTRAMIEJAUS NAKTĮ", verstą iš prancūzų kalbos, kurios kaina 75c. ir dar "GRAMATIKA" (MOKYTOJA) iš kurios išmokai angliską KALBĄ taip labai reikalingą Amerikoje. Laikraščių prenumerata metams vistiek 2 dol. kaštuoja, jei užsirašyt iš rėdytės, bet kurie per mane užsirašys, tai gaus ir laikraštį ir labai naudingas knygas. Kaip tik prisijus 2 dol. už naują skaitytoją, tuojaus viską apturės. Metas skaitosi nuo dienos užsirašymo. Duodu dovanas, kad laikraščių skaitytojai daugintų ir lietuviai, kaip ir svetimtaičiai turėtų gramatiką, išmokyti angliską kalbą.

JOHN NAUJOKAS, 120 Grand St., Brooklyn, N.Y.
 THE JUNGLE "Raistas" dar galima gauti, prisijunčiant VIENĄ DOLERI.

FIVE BROTHERS'

Pipe Smoking

TOBACCO

Rūkytojams pypkių geriausias vartoti pjaustytas tabakas "Five Brothers" galima gauti pirt kiekvienoj krautuvėj.

5 ir 10 centu pakelis.

The American Tobacco Co.

KNYGOS.

«Knygos»— trumpas žodis, bet labai daug reiškiantis. Tik žinomas dalykas, nevisos knygos yra geros, kaip nekurie žmonės pratę yra reklamuoti. Tos tik knygos yra geros ir naudingos, ypač darbininkams, kurios yra parašytos socialistiškąjį pakraipą; kuriose atvirai ir aiškiai parodoma visos daromos nuoskriaudos bėdiniams darbininkams. Kas tokias knygas išleidžia? Paklauskite. Aišku, kad Liet. Soc. Sąjunga rūpinasi ir išleidžia tokias naudingas kiekvienam galvojančiam žmogui knygas. Jau daug jų yra išleista ir toliau leidžiama. Tad, dabar, ilgais žiemos vakarais galima paskaityti—pasimokyti. Todėl reikalaukite iš «Kovos» administracijos knygų, o mės tuojaus prisiūšime. Ypač rekomenduojame tuojau užrašyti labai gerai parašytą ir populiarišką—moksliskai išaiškinanti knygėle — Socijaldemokratų Mokslo Pamatai.

Visuomet adrisuokite:

«Kovos» Administracija,
1815 E. Moyamensing ave., Philadelphia, Pa.

KOVOS Agentai.

J. BUKANTIS, 28 W Broadway, So. Boston, Mass.
K. DEMIKIS, 134 Prospect st., Wilkes Barre, Pa.

«KOVOS» Agentai.

- J. VISOCKIS
8139 Vincennes Road, Chicago, Ill
- FR. GOLUBICKI
Box 172, Melrose Park, Ill
- J. MATJOŠAITIS
120-124 Grand St., Brooklyn, N. Y.
- G. A. PUFAUSKY & CO.
2342 S. Leavitt St., Chicago, Ill.
- MATT SENKUS
40 Knox St., Lewiston, Me.
- A. M. RUKAS
72 Hudson ave., Brooklyn, N. Y.
- J. PETRIČIŠ
1514 Ross Ave., Scranton, Pa
- J. M. ŠIMKUS
4619 S. Ashland ave., Chicago, Ill.
- A. A. REKLAITIS
234 Wayne St., Jersey City, N. J.
- SIMON KARALIUS
842 Lenox St., Norwood, Mass.
- P. A. JETULEVIČIUS.
474 Merrimac st., Lowell, Mass.
- V. STRIGAS.
3207 Salmon St., Philada, Pa.
- F. STASIUKELIS.
Box 1588, Fitchburg, Mass.
- J. A. TILINDIS.
1115 Exchange av. E. St. Louis, Ill.
- K. ARMINAS.
204 E. Main st. Plymouth, Pa.
- J. ZALANSKAS.
11 Charter, St Eater, N. H.
- A. KALASKY
Box 1306, Renton, Wash.
- A. KAZEKEVIČIUS.
PO. BOX 60, Edwards Ind.
- M. K. ŽVINGILAS.
keliaujantis agentas
R. F. D. Simsbur Conn
- V. K. RAČKAUSKAS
1401 N. Main Ave. Scranton, Pa.
- P. GLAVECKAS
635 W. Lombard St., Baltimore,
- J. KALAKAUSKAS
55½ Green St., Worcester, Mass.
- J. J. VAITKEVIČIUS
227 Chapel St., New Haven, Conn
- J. BINDOKAITIS.
71 Henry St. Rochester, N. Y.

A. J. NERIS Box 195
Easton, Pa

NAMINE MOKYKLA

Gramatika angliškios kalbos mokintis be mokinio (apdaryta)..... \$1.00
Vaikų Draugas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokinio ..... 15c.
Naujas Būdas mokintis rašyti be mokinio ..... 10c.
Aritmetika mokinimuisi rąkundų su pav. (apdaryta).... 35c.
Pinigus siųskit per Money Order šiuo adresu:

P. Mikolainis
Box 62 New York City

Kelstone Phone Main 14—28.
Bell Phone Lombard 2506 A.

Dr. Philip ROVNO
423 Pine st. PHILAD., PA.

Priėmimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 6 iki 8 vak.
Galima susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

Jei kenti nuo persigaldymo, skaudėjimą šanariuose, galvos skaudėjimą, vidurių užkietėjimą, vartok:

GILES paliosavimo plotkeles, tik 25c už pakelį. Siunčiamas į visas vietas valstybės už 27c.

E. W. GILES, Aptiekorius
2nd & Federal sts., Philadelphia, Pa.

*****
Dr. Eva Katzman ::
Dr. James M. James
Dentistai (kalba rusiškai)
203 East Broadway
New York, N. Y. Tel. 3123 Orchard
*****

**Naujas sceniškas veikalas
NETIKETAI**

Komedija trijuose aktuose. Parašė Aglė.
Išleido Scenos Mylėtojai. Spauda «Kovos».

Labai lengvas perstatymui originališkas vaizdelis iš kaimiečių gyvenimo. Prekė 10c. Norintieji minėtą komediją perskaityt bei sušolt, kreipkitės į «Kovos» administraciją, o tuoj bus prisiūsta

Šiuomi pranešame, jog jau išėjo iš spaudos LSS. išleidimas No. 12-as

SOCIJALDEMOKRATŲ MOKSLO PAMATAI

Parašė K. Kautsky. Iš vokiečių kalbos vertė P. Kovas. Pusl. 55, prekė 20c

Si knygelė turėtų rasti kiekvienoj darbininko žmogaus grįtelėj, ir kiekvienas interesuojantis socializmo klausimu, privalo būtinai minėtą knygelę nusipirkt ir perskaityt, nes tik tokius raštus skaitydamas darbininkas žmogus, gali gaut supratimą apie socializmo mokslą ir pažinti dabartinę netikusią išnaudojimo tvarką.

Reikalaujanti minėtos knygelės prisiūskit «Kovos» Adm. 20c, o tuoj apturėsite. Agentam nuleidžiama nuošimčiai.

PARANKIAUSIAS DARBO ZMONEMS LAIKRAŠTIS "RANKPELNIŠ"

Leidžiamas L.S.S. Didžiojoje Britanijoje. Eina kas savaitė. «RANKPELNIŠ» stovėdamas ant darbininkų reikalų sargybos, rūpinasi suteikti žinias apie darbininkų judėjimą įvairiuose kraštuose. «RANKPELNIŠJE» tilpsta apart žinių ir moksliski straipsniai, apsakos, statistikos ir t. t. In šitą skyrių rašo įžymesnieje Europos lietuvių rašėjai. «RANKPELNIŠ» kaina: metams \$1,50 pusei metų 75c, trims mėn. 40c. Pinigus ir laiškus reikia siųsti šiuo adresu:

„Rankpelnis“ Lily Bank, Bellshill SCOTLAND

Reikalaujamas numerio pažifurėti įdėkite stampą už 2c.

LAISVOJI MINTIS

Vienintėlis mokslo ir literatūros iliustruotas mėnesinis laikraštis, talpinantis rimtus ir gerai apdirbtus straipsnius iš įvairių mokslo šakų: *historijos, kultūros historijos, gamtos mokslų, draugijinių mokslų ir t. p., kaip lygiai originališkai parašytas apysakas iš mūsų gyvenimo.* Kaina metams \$2.00, pusei metų \$1.00, į užsienį \$2.50:

Kas, prisiūsdamas mums prenumeratą, prisiūš iškirpęs ir ši apgarsinimą, tas gaus dovanas knygomis: užsirašantiems ant metų duodame knygų už \$1.00, užsirašantiems pusei metų— už 50c.

PASISKUBINKIT — DOVANAS NEILGAI TEDUOSIME.

Adresas: «LAISVOJI MINTIS» 1401 N. Main ave., SCRANTON. Pa.

Revoliucijos Gimimo Momentas.

NAUJAS GRAŽUS PAVEIKSLAS Šis paveikslas peratato Revoliucijos gimimo momentą: sukylimą liaudies prieš cariską valdžią. Paveikslas didumas 14X16 colių, prekė su prisilintimu 20c., daugiaus imantiems ant karto, nuleidžiama 50 procentų. Ji parduodam todėl taip pigiai, kad norime praplatinti tarpe darbininkų klesos revoliucijoniškąs mintis.

Norintieje turēt šį paveikslą kreipkitės į «Kovos» Administraciją.

Kiekvienam Sąjungos draugui reikalingi.

Gražus prie laikrodėlio socialistiškas rėželis su globu, broliškai sveikindūis dvi rankos arba su švyturiu ir socialistišku parašu. Preke už vieną 25c. Socialistiški ženkleliai visokių gatunkų: paprasti—preke 5c, paausnoti—25c daugiaus imantiems nuleidžiamas nuošimtis. Reikalaujami sluskit pinigus krasos ženkleliais arba Money Orderiu. «Kovos» Administracija.

SOCIJALISTU SPEKA PRADEDA VIRŠINTI.

SOCIJALISTIŠKO judėjimo progresas Jungtinėse Valstijose, kaip lygiai ir visame pasaulyje, eina nesuturiamai priekyn ir taip jau pilnas gyvumo, kad ištikrųjų priima revoliucijos charakterį. Ta revoliucija apima visą pasaulį ir ten, kur kapitalizmas labiau išsiplėtojęs ir įsiviešpatavęs, ten jos apsiereiškimas daug vaizdesnis, o viešpataujantieji pradeda rimtai su socializmu rokuoties.

Pasikėsinimas ant socialistų spaudos Jungtinėse Valstijose ir dėlei to areštavimas drg. Fred. D. Wareno parodė mums tai, ko dar nesitikėjome. Liaudies užprotestavimas priešai kapitalistų niekšišką pasikėsinimą, ir socialistų sujudimas nugandino kapitalistus taip, kad prezidentas Taftas tuojaus pasiskubino atšaukti viršiausiojo teismo nuosprendį ir paliuosuoti nuo nuspręstos baumės Warreną, paaiškindamas, kad Warrenas ir jam panašių žmonių *«rimtai imti negalimas»*. Tuo tarpu socialistų protesto susirinkimai darodė ponui prezidentui ir jam panašioms, kad socialistų spėkos pakaktinos, idant priversti viešpataujančius su jų įstatais ir teismais pasiduoti žmonių pareikalavimui atšaukti nuosprendį, kuris kitame kokiame-nors atvėjyje būtų neatšaukiamu. Ką-gi tas reiškia, kad viešpataujantieji, turintieji savo pusėje armiją, kanuoles, įstatus ir teismus taip kompromituoja save savo darbų atšaukimais? Nejaugi yra tai tik žaislė, jeigu ji taip skaudžiai užgauna žaidžiančius, ir su gėda priverčia nusilenkti priešais valdomuosius? Ar nėra tai spėka, su kuria reik ponams kapitalistams rimtai skaityties?

Taip. Valdomųjų ir išnaudojamųjų minios jungiasi prie socialistiško judėjimo taip, kaip niekur kitur. Nes kas gal sau atsi vaizdinti laiką, traukyje kurio iš mažų grupelių ir iškrikusių organizacijų išaugo trečioji politiškoji partija, su kuria tur rimtai skaityties viešpataujanti senosios partijos, tas tur pripažinti, kad socializmo besiplėtojimas Jungtinėse Valstijose eina dideliais žingsniais priekyn, tas lyginai tur pripažinti, kad tas apsiereiškimas turi revoliucijines ypatybes, priskubinančias politiškąją ir socialistiškąją pervartą.

Socialistų skaičiaus augimas tur didesnę reikšmę negu mums pasirodo iš pirmo žvilgio. Tampant socializmui dominuojančia spėka šioj šalyj, šios šalies draugija atsisar priešdienų nuodugnių arba radikaliskiausiųjų draugijinio gyvenimo permainų. Su ta diena užstos persikeitimas draugijinio surėdymo ir gyvenimas stos į naujas vėžes, santikiai stos ant visiškai naujų principų. Todėlei kiekvieną naują socialistišką judėjimo žingsnį jau šiandien reik laikyti už naują žingsnį socialistiškos revoliucijos progreso. Tie žingsniai yra žingsniais milžino. Kaip toli esame nužengę liūdija, kad ir tas faktas, kurį parodė drg. E.V. Debs savo apskelbimu revoliucijos, kas yra priešingu šalies konstitucijai, tečiaus kapitalistiškoji valdžia jau neišdrįsta kliudyti apskelbėją, kuris vasario 12 d. protesto visuotiname susirinkime, Chicagoje, pasirodęs ant pagrindų buvo sveikinamas (anot kapitalistų dienraščio «The Chicago Record Herald»), suvirš 5000 žmonių atsistojimu ir entuzijastingais šauksmais. Ir Debs už tuos žmones prabildamas pasakė: «Jeigu šiandien man prisieitų vesti streiką Chicagoje ir teisėjas Grosscup išleistų priešai mane savo drausmę (injunction) kaip išleido prieš penkioliką metų, tai tą drausmės įsakymą suplėšyčiau iš šmotelius ir mesčiau jam po kojų!»...

Prieš penkiolika metų Debsas už streiko vedimą turėjo atkelti kalėjime, šiandien tas pats Debs nebijo drąsiai mesti paniekos pirštine veidan valdžios, o ši neišdrįsta paliesti revoliucionierių, nors ir dantimis griežia ir iš apmaudos dūksta. Tai reikšmė socialistų skaičiaus augimo, tai reikšmė socializmo spėkos.

Socialistų partija auga, pasidėkvojant ne reklamai ir daug lėšuojančiai agitacijai kaip kitos politiškosios partijos, bet auga lyg pavasaryje upė, į kurią suteka upeliai, iš visų pusių tekantieji; išnaudojamųjų ir skriaudžiamųjų minios, būdamos išvėdėtos iš visko, ką savo triūsų pagamina ir kas jom tiesotai priklauso, toj partijoje jieško spėkos, kad apsiginti nuo savo klesinių priešų. Revoliucija nuproporecionavime draugijinių spėkų yra atliktu faktu. Darbininkiška klesla jau šiandien yra pamatine dalim draugijos ir tos draugijos didžiausia spėka. Tas faktas tur jau apsiereikšti politiškuose ir draugijiniuose sutvarkymuose. Darbininkai tur paimti valdžią savo rankosna. Kapitalistų kleslos valdyba šiandieninėse sąlygose yra taip nenaturališka, lyg kad akmenų kybojimas ore.

Kur kapitalistiška klesla išekvoja šimtus tūkstančių dolerių agitacijai už savo partijas, socialistai beveik be vieno skatiko vien žodžiu teisybės daugina skaitlių savo šalininkų. Socialistų laimėjimai vyksta viens po kito ne iš priežasties socialistų-agitatorių iškalbystės, gabumo bei pertikrinančios literatūros, vien iš priežasties ekonominio išsivystymo nesuturiamojo bėgimo, kuris sutinkančius bei nesutinkančius, suprantančius bei nesuprantančius socializmą priverčia jungties po socialistišką vėliava, nes vien tik socializme yra viltis prašalinimo to, kas žmonių slėgia ir įstumia į kassyk sunkesni padėjimą. Socialistiškoji revoliucija yra žmonijos istorijos būtinumu. Kiekvienas naujas žingsnis mūsų kleslinėj kovoj, kiekvienas naujas narys mūsų eilėse, tai tąsa socialistiškos revoliucijos, atsibūvančios tyloje ir patvinstančios, kad galingomis savo bangomis nuplauti nuo žemės paviršiaus seną netikusį surėdymą ir apvalyti vietą naujo socialistiško surėdymo budavonei.

Kiekviena mūsų pastanga dėlei socializmo turi daug įžymesnę reikšmę ateityj negu kad šiandien ji mums išžiūri, nes pasekmės tų pastangų neša vis geresnius rezultatus. Mūsų pareiga neįpirkinėti narius į organizaciją, bet tik išlinosuoti juos iš kassyk baisėniu besidarantio padėjimo, iš kurio išėjimui kelias yra tik socializmas ir tą kelią jieškantiems jo mes privalome tik nurodyti. Jiega, kuri liaudį stumia į socialistiškas organizacijas, suteikiančias būdą apsiginimo, randasi pačiuose draugijos santikiuose, o socializmas randasi protuose išnaudojamųjų ir skriaudžiamųjų žmonių, kuriuos nors ir visomis įiegomis stengūsi sulaikinti kapitalistiškos sistemos palaikytojai, visvien anksčiau ar vėliau tie žmonės savo padėjimo priversti supras melą klaidintojų ir tąją teisybę, kad išsigelbėjimas iš padėjimo randasi vien socializme, naikinančiame viešpatavimą kokios-nors vienos kleslos ant kitos. Ir mūsų šauksmas: «Darbininke nubusk!» — kaskart skaitlingesniais aidais pradeda atsikartoti plačiose darbininkų miniose.

Mūsų triūsas yra pasekmingu ir tokiu turi būti, nors ir mūsų priešai dėl nusiramino savo nuogandavimų ir dėl klaidinimo minių vis bando meluoti, jog «nusibankrutijame», bet vargšai niekad to džiaugsmo turbūt nesulauks. Socialistiška organizacija būtinai tur plėtoties ir ji plėtojasi, nežiūrint sunkiausių krizių ir kliūčių, statomų mums per mūsų priešus. Atmosfera, kurioje triūsiam, perpildyta yra megeda, kuri tveria mūsų pergales.

Todėl negaila yra triūsos ir pastangų, negaila pašvėsti kad ir visą gyvastį, nes kad pergalė bus mūsų, abejonės nėra.

Drauge, jeigu nori pridėti savo triūsos dalelę taipgi prie bendros veikmės žmonijos išliuosavimo reikalams, tai nelauk, bet pasistengk prisidėti tuojaus. Socializmas pasėtas geroj dirvoj ir tur atnešti gražius vaisius. Grūdas jau išaugo, subrendo ir laukia darbininkų. Prieš kiekvieną mūsų stovi plati dirva, kiekvieno mūsų mieliausiu uždaviniu lai būna socializmo idėja, dėlei jos veikdami nesulauksime kartaus apsilvimo, vien užsiganėdijimą ir laimę.

J. B. S.

Jan Kochanowicz.

NUO KO PRIKLAUSO ŽMONIJOS NUOTIKIAI.

Vertė A. J. Karalius.

(Tąsa)

Pirmutinė iš chronologiško atžvilgio pažiūra į žmonių nuotikius vadinasi teologiška*), nes pagal tos pažiūros, likimai pasaulio ir žmonių paeina nuo valios «Apveizdos». Tą pažiūrą aiškiausiai išdėstė priedvarinis prancūzų karaliaus Ludviko XIV pamokslininkas Bossuet (skaityk Bossuet 1627—1704). Savo mokiniui karalaitiui Ludvikui XV jisai parašė: «Peržvalga visuotinos istorijos», kurioje, mažai atkreipdamas atydos į kitas senovės ir viduramžių tautas, užsiėmė tik Izraeliaus tauta, kaipo Dievo išrinktąja. Paskui pereidamas nuo tos tautos prie vėlesnių, Bossuet skelbia pažiūras, kad Apveizdos ranka valdo pasaulio likimus, vedant jį į tikrą tikėjimą, katalikų bažnyčios skelbiamą. Teologiškas nuotikių supratimas negalėjo jokiū būdu įgauti mokslingumą nė toje formoje, kokioje skelbė Bossuet, nė abelnesnėj, kuri mokina, kad «sutvertojas pasaulio» arba Dievas valdo žmonių nuotikius. Kaslink pažiūrų Bossuet'o, tai jau jo laikuose buvo galima persitikrint, kad Ludviko XIV pamokslininkas klysta. Reformacija, arba didelis religiškas judėjimas dėl įvedimo reformų katalikų bažnyčioj 16-tam metšimtyj ir šiandien visai nesispiria, idant Roma, kaipo sostapilis visuresančios bažnyčios, ateityj turėtų viešpataut ant pasaulio.

Kaslink abelnumo teologiškų pažiūrų link žmonių nuotikių, reikia pripažinti, kad iš atžvilgio mokslingumo, jos pilnai lyginasi Bossuet'o pažiūrai. Juk pripažinimas paėjimo pasaulio nuotikių nuo valios esybės, kurios niekas ikišiol nepažino, mums visai neparodo nuotikių permainas, nė jas aiškina, bet greičiausiai nustumia patį atsakymą kur ten į dausas, kur žmonių mintis negal skrajot. Tos tai pažiūros da būt galėjusios rast pritarimą tarp žmonių, bijančiųjų arba nenorinčių protauti, kad neatsiradimas naujos mokslo šakos, būtent istorijos religijinių išpažinimų, kuri parodo, kad panašiai viskam žmonių gyvenime mainėsi ir mainosi supratimai apie dievą, ir kad žmonių jausmai pažįsta įvairiu dievus. Tuomet užgimė klausimas, kuris iš tų supratimų apie dievą teisingas ir kokis iš tų dievų yra sutvertojum dangaus ir žemės ir tikru tvarkytoju žmonių nuotikių.

Toliaus kita žinios šaka kaskart aiškiau išveda, kad ne dievas sutvėrė žmogų, bet žmogus dievą, kitaip sakant, tą supratimą apie dievą, kaipo esybę panašią sau. Kiekviena pirmutinė gentis, kiekviena tauta, turėjo ikišiol savo dievus. O jeigu taip dalykai stovi, tai jau negalima kalbėt apie jokią «valią apveizdos», kuri valdytų žmonių nuotikius, bet geriau apie nuotikius, valdančius dievų paveikslus. Taipgi neilgai užsilakė pažiūros įvairių Bossuet'ų, kurios nuo sąžiniško rokamimosi žmonių su tikrenybe, liko tik labai užimančiomis fantazijomis.

Pažiūros tų, ką viską aiškina «valia dievo» — juokais sumuša didis žydiškai-holendiškas galvočius 17 to metšimčio — Boruch Spinoza. «Prisižiūrėkim — kalba Spinoza, — kad plyta kainta nuo stogo ant praeinančio žmogaus ir užmuša jį. Tuomet išpažintojai mokslo apie valią dievo

išrodinės, kad plyta nukrito, idant užmušt žmogų. Jeigu, girdi, ji nebūtų kritusi iš valios dievo tam tikslui, tai kaip gi galėjo sykiu susidurt tiek aplinkybių tiktai dėlei paprastato atsitikimo? Jeigu atsakysi, kad galėjo atsitikt taip, jog vėtra nustūmė plytą, o žmogus turėjo tenai eiti, tai apmes klausimais: kodėl vėjas putė tuo laiku, dėlko žmogaus būtinai toje valandoje turėjo ten eiti? Jeigu vėl atsakysi, kad vėjas putė dėlto, nes jurės susidrumstė ir pradėjo banguotis, žmogus gi buvo pašauktas draugo — vėlei užklausia: dėlko gi jurės pradėjo banguoti? Kodėl žmogų pašaukė tuo laiku? — Ir tokiu būdu, siekiant priežasčių priežastis, guls ant tavęs iki nenuėisi prie valios dievo, arba paslapties kvailybės — Spinoza čia ant vietos pavartojo tokį iššireiškumą, nes jam pasisekė atidengt nuduotą nayviškumą teologų, kurie visur, kur jiems stoka atsakymo, arba kur nenori protingai atsakyt — bando įgrust «valią dievo». Pirmutiniu iš katalikiškųjų galvočių, kurie pradėjo nuosekliai skaitytis su istoriškais faktais, buvo Neapolio advokatas Jonas Vico (1668—1744). Jisai savo svarbiausiam veikale «Naujas mokslas» apreiškė, kad «žmogus yra stipriausiai pririštas prie savo asmeniško intereso», nes pats per save negal jis (žmogus) aiškiai suprasti, kas reikalinga draugijai, kaipo čielybei, tai reikalinga, idant Apveizda laikytų jį draugininėj tvarkoj ir pervestų savo teisingume per pacilines formas susidraugavimo: šeimyną, gentį, tautą ir žmonių».

Pamatinu ramsėiu draugininės filozofijos Vico, yra tvirtinimas, kad «dievas per tautą tveria istoriją» apsiereiškia idėjose ir veikmėse žmonių, bet tik daugumos žmonių. Jau ta paskutinė pažiūra liūdija, kad Vico labai pralenkė abelną mokslą teologų, besistengdamas duot istorijai supratimo daiktinius pamatus, duodančius išteisinimui. «Naturališka žmonių tiesa — yra tiesa vartojimo ir spėkos. Žmonės taikėsi prie jos sulyg paliepimo praktikos ir žmonių reikalavimų».

Išreikšdamas tokias ir toms panašias nuomones, Vico minčia pralenkė daugelį mokslo tirinėtojų paskutinio metšimčio. Užtenka darodyt, kad Romos istoriją aiškina «Naujas mokslas» su pagelba klesinių kovų už ekonomiškų reikalus, būtent panašiai naujausiam ir vienintėliam mokliškam nuotikių supratimui. Vico norėjo sutvert civilišką teologiją «dievo apveizdos», idant su jos pagelba priverst sukilusias draugijos mintis prie paklusnumo, bet jo darbo vaisiai buvo visai kitoki: «civiliška teologija» Vico tapo «draugijos mokslu, paremtu taisyklingumu faktų, susitakymu valios ir sutvarkinimu vienuočių, drauginė tiesa — draugijos mokslu, kuris yra šiandien dručiausiu pamatu siekinių prie drauginės reformos».

«Naujo mokslo» autorius sprendžia, kad kiekviena draugijos sistema apreiškia per sukilimus, susitvarkymus ir nupuolimus tautų tūlas amžinas ypatybes, kurios yra kaipo atspindžiu nepajudinamos dievo minties. Tirinėjimas istorijos priveda Vico prie išvedimo, kad «Apveizda apreiškia amžiną sukimąsi ideališkos istorijos, pagal kuri sukasi istorija visų tautų. Ir susitaikant su faktais, koki tuom laik buvo jam žinomi, briežia neapolitaniškas galvočius sekantį nuotikių bėgi: «po tvanu iš žvėriškai-priešdraugininio padėjimo žmonija perėjo į amžį patrijarchališkai-dievišką, toliau į amžį aristokratiškai-karžygišką ir galop į viešpatavimą demokratijos arba į amžį žmoniškumo».

(T. B.)

*) „Theos“ — graikiškai reiškia: dievas, ir nuo to „teologiškas“ reiškia: prigulintis nuo dievo.

«Šviesa ir tiesa mus žingsnius telydi».

Kodeksas nurodo ir paskiria bausmes nusikaltusiems draugijos nariams už įvairius «piktus darbus»: apgavystes, nuoskriaudas, užmušėjistes ir kitas piktadarystes.

Bet nėra baudžiami «dvasios nusikaltimai» arba piktieji jos darbai, kurie kartais daro daug didesnę skriaudą negu apiplėšimas bei užmušėjistė.

Ir taip kartais paprastas paskalėlis, kurį paleidžiame, suvisai nejausdami savo sąžinės suteršimo, pavirsta didele dvasios piktadaryste; tankiai taipgi mėgstame pasmergti mums pasirodantį nusikaltusiu artimą, nesijausdami, kad tuo savo pasmerkimu daug labiau nusikalstame negu mūsų pasmerkimu nubaustasis prasikalto.

Paprasčiausioji etika, paprasčiausioji teisingystės pajauta iš mūsų reikalauja, kad pirm negu ką pasmerkiame išrodytume pasmerkiamojo nusikaltimus, nes smerkiant be to ištyrimo ir išrodymo vienu savo žodžiu, kuris anot patarlės: — išleikia muse, sugrišta jaučiu — galime padaryti skriaudą, kurios atlyginti neįstengsime.

Tokią nuomonę turi p. Kl. Jurgelionis, teisindamas savo nepastovumą «Lietuvos» N6, straipsnyje «Pro Domo Sua», tokioj pat nuomonėje noriu priminti p. Kl. Jurgelionii, kad panašios etikos prisilaikydami nevisuomet būsime išteisintais už pasmerkimą surinktinės žmonių dvasios, kuri savo darbų nepaslepia, atpenč vaizdžiai savo veikmėj parodo. Dėlto tiesą surasti nėra taip sunku, kad nežinoti kame ta *tiesa* matoma, o kame gi jos nėra. Kas tarpe dviejų priešingų apsiereiškimų nepastebi skirtumo, kam rodo, kad *Vun varit l'arbre*, arba kas matydamas gerą ir blogą su ramiausia sąžine sako: *Cela m'est égal*, tas vargiai gali girtiesi, kad už moto sau stato *šviesa ir tiesa*.

Idant nebūti pasmerkėjais leiskime kalbėti pačiam nesofistui Kl. Jurgelionii, kuris laikraštiniškų sofizmų taip labai pasipikti na, leiskime jam pačiam išrodyti priežastis, kodėl jis matydamas *visus* klaidingais, negal su niekuo susidėti ir priverstas nuo visų atsimesti kaipo neklaidingasis.

...«Patekęs tokion atmosferon, baisiai nesmagiai turiu ne kartą jausties! Kartais visą plunksnos aštrybę norėtus pavartoti ir nusmeigti vienu matu visas netikybės bet... daug yra tų «bet» — o svarbiausia panašūs dalykai ne taip greit padaromi. Reikia ilgesnio laiko. Kol kas gi jaučiuosi esąs vienas savo manymuose, ir todėl galiu būt vadinamas atsimetėliu. «Atsimetu» iš visur, kur matau jaib kokį neteisybės šošėlį. Galiu irgi būt vadinamas nepastoviu, nes džiaugiuos kiekvieną nu teisybės ir doros žibterėjimu, visviena kur tai būtų: ar pas katalikus, ar pas socialistus, ar pas laisvamanius. Nepriklausau ir nenoriu priklausyt kokiai nors partijai ar sektai, nes patyrimų gyvenime esu skaudžiai pamokintas ir nuolat matau, kad partijose, visvien kokios jos nebūtų, teisybė niekad nestovi pirmame plane».

Protiškas tamsumas, bėdinystė, nesugėbimas tvirti sau materialinį gerbuvį, nepaisėjimas elementariškiausių gyvenimo sąlygų, nuskurimas dvasiškas ir kūniškas, nešvarumas ir dvokiantieji butai — tai paveikslas mūsų liaudies gyvenimo, išauklėto kunigijos. Sakau kunigijos išauklėto, nes iki pastarojo laiko galima sakyti tik musiška kunigija gyrėsi esauti pašaukta plėtoti apšvietą ir moralę. Pasekmės to kunigijos švietimo, mokymo ir numoralinimo taip vaidžios, kad žiūrint į jas negalima sakyti: norėtusi visas netikybės vienu plunksnos matu nusmeigti, bet to daryti neleidžia *bet*... Ir tų «bet» p. Jurgelionis randa tiek daug, kad rankas pakrato ir nešdinasi šalin turbūt sakydamas: «žinokitės!» — Ir užsi miršta savo moto: šviesa ir tiesa žingsnius telydi. Nežinia, ar čia

pirmame plane stovi *tiesa*, ar *prima charitas ab ego?*

Nekalbant apie klesinius ir asmeniškus interesus, kurie mūsų tautiškuosius kulturnėsius verčia nematyti pabaisėtinų pasekmių liaudies priklausomybės nuo juodojo kunigijos internacionalo, net tie patys tautiškieji demokratai, kiek tik gali, susiaurina sau liaudies kultūros uždavinius, rodos nanyviškai pasikakindami savo veikmės rezultatais, veidmainingai pasakoja, jog to, kas veikiama dėl liaudies yra pakaktinu. O kad ta liaudis nepareikalautų ko—nors daugiau, klesiniai interesai liepia ponams tautininkams veidmainingai peikti klerikalizmą, nes jis visgi jiems stato *bet*, kadangi liaudžiai pasiliucsavus iš po jo įtekmės, ta liaudis veikia suprastų kultūros reikalus ir sykiu reikalus išsiluosavimo iš po išnaudotojų globos...

Ar tik ne tas tai klausimas stato p. Jurgelionii tą daugelį «bet», neleidžiantį vienu plunksnos matu nusmeigti visas netikybės? Kit—kas, rodosi negalėtų statyti tų «bet», atpenč reikalauja atviros kovos nuo to, kas sau stato pirmame plane šviesa i tiesą... Jeigu p. Jurgelionis būtų atvirai pasisakęs, kad jį nuo atviros kovos prieš netikybės sulaiko reikalas *la conquete du pain*, negalima būtų jam primesti, jog jo moto: «šviesa ir tiesa» yra taipgi *idée fixe*, tečiau šiame atvėjyje matosi pataikavimas netikybėms. Kas užsimerkia, kad nematyt netikybės, tas tos netikybės negal panaikinti; nuo blogo bėgdamas, blogo nepataisysi; kas bijosi suteršti pirštus purvais, negal vadinties valytoju. Tečiaus p. Jurgelionis visai kitaip sanprotauja ir dėlto savęs sofistu nevadina.

...«Partijos ir sektos turi savo *nutartą* programą, kuriai tarnauja, kuri yra joms teisybės užmainytoja, yra jų *fixe*, o ne teisybė. Partijose irgi reikalaujamas *uolumas* tarnavime tų partijų programoms, nežiūrint, ar asmeniškai žmogaus įstikinimui mato teisybę visame, ar tik dalyje. Partijose viešpatanija ir ypatinga begėdiška dora: ten randa atžymėjimą ir pagyrimą ne žmogaus atvirumas, ne sąžiniškumas, ne padorumas, ne! — ten už dešimts sąžiniškų ir atvirų žmonių duodama vienas, kad ir ištvirkęs, kad ir niekšas, bet užtai «pastovus», siaurai ir atkakliai *per fas et nefas* pildas partijos paliepmus. Kai—kur, o partijose ir sektose meluoti, ir begėdiškai meluoti! yra išmokinama pirmučiausiai».

Kuomet juodojo internacionalo suvienytos spėkos bendrai veikia dēlei palaikymo pavergtosios luomos prietaruose ir nuolankume viešpataujantiems, ko p. Jurgelionii aiškinti nereikia, kaip lygiai nereikėtų aiškinti ir to, kaip tas liaudies prietaringumas ir nuolankumas yra reikalingas buržujinėms sferoms, tai vienok p. Jurgelionis liaudies partijomis pasipiktina, nes jos tur *nutartą* programą, kuri neleidžia partijų vadovams vest liaudį klaidingais keliais...

Socialistai tur eiti į labiausiai išnaudojamas *tamsias* minias, kad toms sufanatizuotoms ir prietaringoms minioms parodyti kelią vedantį prie išsiluosavimo ir pagerinimo materialinio būvio; kad pakelti iš nuolankaus vergavimo ir skurdo. To neapkėsdamas patrijotizmas pradeda apmaudauti ir begėdiškiausiai niekinti socialistus, o mūsų p. Jurgelionis pasibrukęs skvernus nešdinasi šalin nuo tų niekinamų socialistų, nes šie savo kovoj nežiūri įrankių tikslo atsiekimui... Jeigu būtų kalba apie ypatas, būtų visai kits klausimas; socialistai irgi išauklėti šio purvino ir netikusio snūdymo ir turi savo ydas, bet p. Jurgelionis pasmerkia *nutartą* partijų programą, neišskiriant ir socialistiškos programos, kurią nutarė žmonės taipgi ne sofizmu remdamiesi, ko p. Jurgelionii, rodosi, nereikėtų nė prirodoinėti, jeigu dar neužmiršo, kas socialistams programą sutaisė ir ne ant sofizmo pastatė, todėl ne—sofistas tą turėtų žinoti ir socialistų programą iš kitų partijų programų išskirti. Pasmerkdamas visas nutartasias programas, kasžin, ar nepasirodo sergančiu neklaidingojo manija, nes kitaip turėtų atminti, kad *šviesa ir tiesa* žingsnius telydi.

J.B.S.

Musu socialistai ir ideja.

Jaunas, neseniai pradėjęs besiplėtoti socialistišką judėjimą lietuvių darbininkų tarpe, dabar jau gerokai yra margintas. Ar paimsime Lietuvos*) socialistus ar išseivius, jų tarpe atrasime nemaža nepastovių žmonių, organizacijose gi nemaža spragų. Čia turiu mintyje atsimetėlius ir atsimetančius «socialistus». Ir neatleistina nuodėmė, kad marksistų eilėse randasi toks svyravimas

Berods, mes turime silpnas puses, kaip ir visi žmonės. Vienok turime būti tvirtais. Juk matome, kad dabartinėje kapitalistiškoje sistemoje mokslas, daila, kultura, žmonių talentai ir visa draugija negali pakankamai progresuoti. Reikia šį draugiškos gyvenimą išgriauti iš pamatų, o jo vieton įvykinti socializmo tvarką, paremtą darbo gyvybės pamatais. Ir tą liuosybės tvarką įvykins ne kas kitas, kaip tik darbininkų klesas. Todėl darbininkų klesos suorganizavimui, jos apšvietimui ir klesiniam susipratimui turime paaukauti visas savo jėgas.

Vienok mūsų tarpe netaip yra, kaip kad norėtume, kad būtų. Juk ar nežinome tokių žmonių, kurie dirbo ir veikė socialistų organizacijose, o dabar... Dabar viską meta į šalį... Tai neišteisintantis idėjos ir socializmo principų mindžiojimas.

Lietuvoje L.S.D.P. veikė apie 16–17 metų. Revoliucijai iškilus, jie vedė Lietuvos liaudį prie pergalės. Bet užėjo reakcija ir revoliucija likosi pribaugta. Ir L.S.D.P. radosi silpnadvasių žmonių, kurie nuslinko į reakcijos persvarą: už ką pirmiau kovojo ir laikė už šventą daiktą, dabar į tai spjau do

Nedyvai. Reakcija tiek įniršusiai veikė ir dabar tebeveikia, kad galėjo patraukti savo pusėn silpnuosius.

Rusijos valstybėje veikiančius gali išteisinti šiek-tiek gyvenimo sąlygos. Bet kuomi išsiteisys užsienyje gyvenanti socialistai, politiškai laisvi, kur už socialistišką idėją ir politiškus persitikrinimus valdžios nepersekioja? O vienok turime tokių žmonių, kurie dirbė, dirbė, ranka numoja ir eina į šalį...

Vieni pasitraukia iš socialistų dėlei skirtumo pažvalgų viename ar kitame dalyke, kiti nesutinka su organizacijos taktika ir dėl tokių «priežasčių». Yra ir tokių, kurie pridirbę visokių «šposų», po tam bėga kavotis. Treti pasibara, pasikolioja, po tam sakosi negali organizacijoje būti, nes ten tik vieni «vaidai» kai-kurie užsiima ramiu «kultūros» darbu, kiti bėga prie «tautiečių», nes ten esąs didesnis pelnas.

Ir visi jie sakosi, kad juos gyvenimas verčia tai daryti. Silpnas pasiteisinimas. Tokiems bene tiktų senas lietuvių priežodis: «norėdamas šunį mušti ir lazda gauna».

Šiame dalyke galima būtų privesti daugelį argumentų iš mūsų kairiosios statistikos. Tik liudna kalbėti apie dalyką, kurio žmonės nenori atjausti, o kuris darbininkų klesai tiek

brangus yra. Taipgi negelbėtų nieko ir pirštu parodžius į juos ir į jų silpnumą, kurio dėlei atsisako kariauti už idėjos tikslą.

Da vieną neužginčijamą faktą reikia paminėti: Musų organizacijose mažai turime idėjai pasišventusių žmonių, kurie tvirtai atstovėtų pasiskirtą savo poziciją. Ir ką galime norėti iš šiaip jau darbininkų, jeigu apšviestėsnieji draugai nevisuomet jiems duoda gerą pavyzdį darbo dirvoje?

Viduj mūsų organizacijų tankiai švaištosi tai krizis, tai vaidų šmekla, veikiantieji vėl skundžiasi, kad neranda organizacijoj užuojautos, draugiškumo, kad dėlei tokių ir tokių priežasčių jie negali išpildyti jiems uždėtų pareigų. Tą matome ir LSSA.

Kai-kurie draugai, svarstydami vieną ar kitą dalyką, nesilaiko tikrosios kritikos ritmo. Į patį dalyką vidurį, tankiai įdeda savo draugų darbus ir suklydimus, kaip ypatingą, tyčiomis padarytą prasižengimą; prideda žiupsnelį savotiškų «perlų», lyg kad norėdami dalykui priduoti didesnę svarbą. Na, o užgautieji įsiseidžia ir savo bendrams dar skaudžiau suduoda už tatai.

Pasekmės to viso, žinomos visiems: svarstomi organizacijos dalykai pevirsta į ypatingus barnius.

Vienok reikia išmokti gražiai, draugiškai argumentuoti. Prieš prirodymus statykime prirodymus, su darbais, klaidomis, prasižengimais nesumaišykime ypatų, nors tas viskas paeina nuo ypatų. Juk turime išsidirbti tokią taktiką, kokią viso pasaulio susipratęs proletarijatas yra priėmęs. To reikalauja mūsų tikslo išsipildymas ir organizacijos labas.

Organizacijoj turi būti įvesta geresnė disciplina. Tą minėjau ir pirmiau. Juk neviskas galima, ne kiekvienas įrankis gali būti naudojamas. Kuomi mūsų klesiniai priešai nau dojasi, tas mums tankiai yra užginta. Ir kuomet kiekvieną mūsų žingsnį seks partijos ar organizacijos disciplina, tuomet bus išvengta daugelis išvengtinių klaidų ir taip vadinamų vaidų.

Kai-kurie gali stebėtis, kad apie savo ydas ir darbus mes patįs kalbame. Tai nieko, tai nieko, draugai! Juk mes patįs turime taisyti sau kelią į geresnę ateitį. Iš principo, esame priešais visokio prispaudimo, nežiurint nuo ko jis paeitų ir tam pašvęsime savo trisusą. O kad tas mūsų trisusą išduotų geistinus rezultatus, tad turime visą kenktingą išmesti iš savo tarpo.

Daugelis apsimetusių prietelių duoda mums pamokslus už mūsų «nedorumą». Ko neatrasime laikraščiuose apie socialistus? Kai-kurie nepasigaili ir botagu skaudžiai sukirsti, kam netokią taktiką vartojame, kokią jie turi. Kiti tyčiojasi, delnus trina, jeigu katras iš mus pasitraukia, kaip kad anais metais «Saulė» prasitarė: «Išmintingi vyrai rankas pakrato nuo socializmo».

Vienok mokėsime atskirti pelus nuo grūdų. Ir eidami į laisvą socializmo ateitį, kuri šviečia mums už kapitalistiškų miglų, pataikysime taisyti savo žingsnius patįs.

*) Dovanos man Lietuvos draugai, kad jų daug kentėjusias ir renktojas išlaikytas įtegas šiame straipsnyje užkliudau.

Tarptautinis Socialistų Kongresas Kopenhagoje.

(Tąsa)

Komisija III. Lyginai išsiginlavimo klausimas sukėlė smarkią diskusiją. Nors visi socialistai yra priešais karių ir militarizmo, tačiau valstybių politika stato tūlas kliūtis ir socialistams, reikalaujantiems valstybių išsiginlavimo. Anglijos socialdemokratų partijos atstovas Hyndman tame klausime išreiškė savo originališką pažiūrą, kurios ir iššaukė diskusiją; jisai tiki į proletariato tarptautinį solidariškumą, tačiau šiuo laiku dar nelaiko to solidariškumo už pakaktiną spėką, kuri galėtų nedaleisti valstybėms kariuoti. Sako jis, tik ateityje proletarijatas galės būti ta politišką spėką, kuri galės spręsti valstybių užsienio politikos klausimuose. Dabar gi jis mato Vokietijos militariškoj pajėgoj gręšiantį Anglijai pavojų, o todėl, jo nuomone, negal jis reikalauti, kad jo gimtinai šalis liautųsi besiginlavimui. Taigi nežiurint Anglijos darbininkiškos partijos reikalavimų valstybės išsiginlavimo, jis (Hyndmanas) pripažįsta Anglijai reikalą ginkluoties, kad atremtų Vokietijos užpuolimą. Diskusija šiame klausime parodė, kad panašiai manant visų šalių socialistams, proletariato tarptautinis solidariškumas liktųsi tuščiu žodžiu, o socialistiškos partijos iš militarizmo priešų liktųsi militarizmo ramsčiais ir priverstos būtų balsuoti už kaskart didesnių mokesčių uždėjimus ant visuomenės, kuriuos tai mokesčių proletarijatas labiausiai atjauria ant savo sprando. Atpenč, socialdemokratija šiandien tur jau pakaktinai įieję, kad priversti valstybes skaityties su ta priešgynybe, kokią joms stato karių užmanymuose tarptautinis proletariato solidariškumas. Hyndmano taktika priverstų taipgi Vokietijos socialistus liauties reikalavus išsiginlavimo Vokietijos.

«Leipziger Volkszeitung» bendradarbis, K. Radek, gana smarkiai nupeikė Vokietijos socialdemokratiją, kuri parlamente ir savo centraliniame organe «Vorwaerts» aiškiai parodė savo pataikavimą valstybei, skiriančiai milijonus markių ginklavimosi reikalams.

Komisijos posėdžio pirmininkas kelis kartus iškarščiausį K. Radeką bandė nutildyti, nes kalbėtojams paskirtas laikas pasibaigė, bet Radek nesutiko, net kol visa komisija nepareikalavo nutylimo. Radek apreiškė, kad jam atimta laisvė žodžio, bet atstovas Ledebour atsakė, nuosekliai nurodydamas Radekui, kad sulyg Vokietijos socialdemokratiškų atstovų įnešimo praktiška idėja vokiškai-angliškoms santaikoms yra reikalavimas išsiginlavimo ir užmetimas yra nepamatuosas.

Francūzijos socialdemokratijos atstovas Vaillant reikalavo, kad tarptautinis socialistų kongresas nutartų generališką tarptautinį darbininkų streiką, jeigu kiltų karė Vokietijos su Anglija. Tačiau diskusijoms išrodžius kliūtis, neleidžiančias tokį sumanyvį vykdyti, įnešimas likosi atmetas. Išrinkta subkomiteta dėl apdirbimo rezolucijos šiame klausime. Komisijon įėjo: Ledebour (Vokietija), Dr. Renner (Austrija), Keir Hardie (Anglija), Vaillant (Francūzija), Klausen (Danija), Hilquit (Amerika), Morgari (Italija), Gouniaux (Belgija) ir Volkovskij (Rusija).

(T.B.)

ŠIS BEI TAS.

Keno tas namas?

New Yorke ant kampo 5-tos ir 77-tos gatvės pastatytas didelis naujas namas.

Jis lešavo \$7,000,000 pastatyt ir \$3,000,000 apdirbt.

Taigi apdirbtas lešuoja \$10,000,000. Bet kam tas namas priklauso? Ar patiems darbininkams? Ar yra tai nuosavybė to, kuris pavartojo smegenis arba raumenis dėl padarymo to gero ir naudingo darbo? Ne. Wiliam A. Clark pasisavino tą namą. Ir kas tas W. A. Clark? Dėl ko jis yra exsenatorius Montanos? Ir ką jis padarė Montanai? Jis užgriebė visas dirvas ir girias ir laiko savo rankose. Paėmė visas kasyklas ir metalo tirpinyčias, idant elgtis pagal savo norą.

Jis da daugiau padarė.

Jis nuėjo į senetą ir pagelbėjo apvogt žmones ir kasyklų darbininkų reikalus vakaruose. Jis pagelbėjo bosams suardyti darbininkų organizacijas, unijas ir išblaškyt streikus. Žodžiu, ant kiek daleido jam jo valdžia, visur stengėsi padėt spausť svyus ir prakaitą iš darbininkų kuno.

Dėl tos tai tyranybės Montanos «bosai» padarė jį Suvienytų Valstijų senatorium. Ta proga davė jam turťą ir gero vė. Per tai žmonės pastatė jam \$10,000,000 vertės namą New Yorke. Jis pats nestatė tą namą. Jis nemurino ir nemalevojo. Jis prie to darbo nepridėjo nė pišto. Bet jis turi namą. Tie, kurie pastatė jam tą namą, gyvena belangese ir purvuose. Ir kodėl? Nes jie atidavė pinigus ir namą W. A. Clarkui.

Už dešimts milijonų dolerių galima pastatyti 5,000 namelių po \$2,000. Bet jūs atidavėt tuos 5,000 namelių vienam žmogui ir dar tokiam, kuris neuždirbo nė vieno cento.

Kodėl jūs neatidavėte juos vargšams žmonelėms, kuriems nutraukė ranką ar koją dirbtuvėse ar kasyklose? Kodėl jūs nepasilaiкот tuos namelius sau, savo seneliams ir vaikams?

Ar jūs teisingai pasielgiate link savęs ir savo šeimynų? Kalbant apie socializmą, jūs turite atminti, jog jis reiškia nė daugiau, nė mažiau, kaip tik tą, idant jūs darbininkai pasiimtumėt sau tuos namus, kuriuos jūs pastatėt ir tuos produktus, kuriuos pagaminot.

Jūs taipgi neturite užmiršti apie savo šeimynas ir senelius ir ueduot 5,000 namelių vienam žmogui, ypatingai tokiame, kuris nevertas nė vieno. Jūs taipgi turite atminti, jog duodami vienai ypatai 5,000 namelių, jūs dovanojat jam progą gyvent pertekliuose ir naudotis jūsų seserų grozybe— tuo tarpu jūs ir jūsų vaikai kenčiate badą.

Tas yra, ką reiškia socializmas. Kaip jūs manotė gerai ar ne?

Iš anglų kalbos vertė, A.J. Karalius.

Pasirinkimas amato.

«Mano sunaų, dabar pabaigiai mokyklą, pasirink sau amatą, kuo nori buti, koks darbas tau geriau patinka, iš ko galėtum buti laimingas ir atneštum naudą visuomenei»

«Tėve, užduodi man sunkų klausimą, ką aš neviensą sykį esu jau galvojęs, tai klausimas nėra taip lengvai išrišamas. Kaikuriems pasaulis yra gražus ir mielas, bet įsigilinus į dalykus pasirodo kaip tik antraip. Paimkime tokį amatą, kuris reikalauja mokslo: tiesotą, liuosą amatą advokato;— 4 metus turi mokintis iki pabaigi vidutinę mokyklą; 4 metus

augštesnę mokyklą ir 4 metus tiesų mokslą, tada gauni atvokato diplomą. Tas reiškia, prabuti 12 metų mokslo įstaigoje, nepriskaitant tų praleistų metų, kol pradinę mokyklą pabaigi. Iš viso, pakol pradėsi naudotis savo darbo vaisiais, reikia mokyties 22 metu.

Prasidės praktiką, sėdėjimas kontoroje nevedusiam, laukimas diena iš dienos ar neatneš kas kokius barnius ir nesutikimus, ir praeina pusė metų gauni bylą, prasideda besitrankymas po teismus. Lauki antrą pusę metų kitos bylos. Ir taip į metus gauni 4 ar 5 bylas pervesti; jos į metus negali but užbaigtos, o tu žmogau, negauni nė vieno cento už savo triušą. Gyventi reikia. Antri metai gal biskutį geresni, galima šeimininkei apmokėti už butą ir retkarčiais padaryti sau kokį užsiganėdijimą. Trečiais metais galima turėti sau reguliarišką pusritį, pietus ir vakarienę, užmokėti šeimininkei už kambarį ir apdengti kitus iškaščius ir tai vadinasi laimė. Laimė todėl, kad į tris metus pasiseka savo amatu dasidirbti pragyvenimą, bet nevisada tas nusiseka, tankiausiai reik pamesti vieną amatą ir jieškoti kito. Bet jeigu nesurandi traukyje 15 metų, tai niekas kitas nelaukia, kaip tik paimti lopetą ar geležinę štangą ir eik grįst gatves bei tiesti geležkelius, jeigu nenori patekti į valkatų draugovę bei išmaldų gatvėse maldauti iš praevių. Intelektualas su savo profesija negeresnėse apylostėse randasi negu paprastas darbininkas, parduodantis savo rankų darbo spēkas.

Tukstančiai advokatų nedavalgę skursta, sulaukia pilnų metų nevedę, vargsta, nykdami morališkai ir fiziškai, diena iš dienos laukdami savo kontorose, begraudami plunksnos kotą ir belaukdami ar neišgirs žingsnius ateinančio kokio nors kliento, kurį jei pasiseka pasigauti, suprantamas dalykas, noroms—nenoroms tur apipešti, kad pats galėtų gelbėtis nuo alkio. Nors sąžiniškiausias jis butų žmogus, jo buvio reikalai jį verčia stengties susiginėjusias puses ne sutaikinti, bet labiau sukivirčinti, kad galima butų išnaudoti, nes to reikalauja jo buvis, kurį užsitikrinti sau tik tokiu budu daleidžia jam šių dienų draugijos surėdymas.

Buti gydytoju, kurių skaitlius taip gi pasiekia tą laipsnį, kad panašus kaip ir advokato padėjimas, verčia sveikam įkalbinėti ligą, nenuostojus sąžinės, negalima užtikrinti sau buvį.

Idant pasidaryti sau geresnį gyvenimą, inteligentai darbininkai prasidavinėje viešpataujančiai klesai, savo gabumus ir spēkas suvartoja kapitalo reikalams, kaip laikyti pavergime ir nelaisvėje darbininkų klesą, kaip ją išnaudoti iki gyvam kaului. Savo buvio reikalai verčia tokius žmones nustoti sąžinės ir doros pajautį. Kapitalizmas tokiu budu iš intelektualistiškai išsivysčiusių žmonių daro sau tarnus, kurie tarnauja išsyk gal iš prievartos, dėl pagerinimo savo buvio sąlygų, bet ilgainiui ir pas juos žmoniškumas ir doros pajautos nusistelbia, apkursta ir tokiu budu visas mokslas, ištobulintais žmogaus pajautais, liekasi sunaikintu ir matome «suvė rėjusius» kapitalistus.

Tokiu pat budu dora likosi išnaikinta visur ir visame, net ir iš bažnyčios, kuri šiandien pavirto stipriausiu žmonių

dorą ir mokslą naikinančio surėdymo palaikytoju.

Tarpe kunigijos, butent doros ir moralybės skelbejos, atsiranda žmonės su sąžine, kurie bjaurisi nieksiška veidmainyste ir norėtų žmonėms skelbti tiesą ir moralybę, bet tos ap linkybės, kad užtat sunkiai bus nubaustu, kad atimta bus jam lengvesnis budas pelnyto duonos, kad paliks iškeiktu savo augštesnės valdžios ir paniekintas per sufanatizuotas minias, kurioms trško skėlbt tiesą — nuo tokio pasiryžimo suturi. Tos apylostovos ar, teisingiau sakant, kapitalizmo tvarka ir tokius sąžiningus žmones priverčia pasiduoti netikusiam surėdymui ir su koptumu skelbti žmonėms melą. Ilgainiui sąžinė apkursta ir net tas, kuris gėdijosi meluoti, be mažiausio užraudimo meluoja, nes to reikalauja jo buvis.

Ir į ką nepažvelgsime, visur matome tą patį. Savaapsaugos reikalas inteligentią įkinko į kapitalo ratus ir padėjimas tos įkinkintos inteligentijos, kapitalizmui besiplėtojant, natūrališku budu darosi kassyk sunkesniu ir sunkesniu, kassyk artyn ir artyn jį prisiartina prie išnaudojamos proletarijato klesos.

Kas apie inteligentišką profesiją pasakytė, tas galima pasakyti ir apie kitas profesijas arba amatus, kuriuos kapitalizmas naikina ir iš visokių profesjonalių ar amatninkų daro tik paprastas mašinas, arba kaskart labiau ir labiau nupigina mą darbo spēką, kas stumia į kaskart didesnį skurdą ir kaskart sunkesnį padėjimą, verčiantį jieškoti priemonių, kaip apgauti kitą, kad tokiu budu, aną apiplėšus, sau palengvinti.

Iš tų atžvilgių ir dėlei tų priežasčių nerandu jokios profesijos ir amato, kuri žadėtų geresnę ateitį, bei kuri nereikalaujau išsižadėti sąžinės. Todėl pasiryžau eiti išsyk į tarpą išnaudojamų žmonių darbininkų, kad neprigelbėti išnaudojams, bet kad ginties nuo jų, kad aiškinti žmonėms budą, kaip panaikinti esantį piktadarišką surėdymą. Liksiu skelbėju teisybės!»

Tėvas nepertraukdamas klausėsi sunaus išvedžiojimų, matomai pripažindamas jam teisybę. Kada sunas pabsigė savo kalbą, tėvas atsidusęs ir gailėstingai žiurėdamas į savo kudikį, padavė jam ranką sakydamas:

— Tavo pasiryžimas nežada tau laimės, bet didžiuojuosi savo sunum, kuris yra pilnesniu žmogum už augsčiausius mokslus baigusius, bet pasidavusius vergijon.

S. Danilevičius.

Gyvenimas žemesniųjų sluogsnių Chinijoje.

Pagal Šagrįną S.Zalukas.

DIDELĖS masos azijatiškų gyventojų neturi paskirtos profesijos ir tokiu budu tvėria kategoriją padienių — kuli. Savo vardą kuli gauna nuo sunkumo darbo, kuris išpuola jų likimui. Šis žodis padarytas dviem ženklais chiniško alfabeto: «ky» — reiškia gailėstingas, ir «li» — sunkus. Tarnaujantieji krautuvėse, prekybos namuose, mokytojai, raštininkai ir tt., uždirbą neužvydėtinus skatikus, visgi neatsineša prie kategorijos kuli. Jeigu padieniai turi darbą — turi ir valgyti. Jų darbo diena prasideda auštant ir baigiasi naktyje.

Už tokią taip ištestą darbo dieną gauna užmokėti pagal jo darbą ir reikalavimą jo profesijoje — tas siekia iki 300 keš'ų arba 40–60 pfenigų. Dieninis moteries uždarbis — nuo 8–20 pfenigų. Tik susitaikius geroms sąlygoms ir neišpasakytu skūpumu, gale mėnesio daugiausiai gali rasties pas kuli apie 3000 keš'ų, biskį daugiau 6 markių. Panašiu uždabiu kuli jaučiasi labai laimingu ir sukelia užvydėjimą savo kaimynuose. Jo atsisakymas nuo reikalingiausių daiktų, pavelija suvesti galą su galu. Ant didesnio užmokesčio, geresnių gyvenimo sąlygų niekas nesitiki, nes visi persitikrinę, nesulauksią geresnio atlyginimo už darbą. Bet paprastai padieniui prisieina maitinti vaikus ir kitus šeimos narius, ir tada jis elgeta, nors ir gauna panašius įėjimus. Jeigu jis susirgs arba nustos darbo, jo vargams nėra aprašymo. Reikia stebėtis, kaip gali žmonijai užtekti spėkų pakentimui neišreiškiamos elgėtystės.

Gauna kas-nors vietą, kas tai nebūtų: mokytojas, moteris ar kuli — jis tuojaus reikalauja, jeigu ne viso mėnesinio užmokesčio, tai mažiausiai pusės. Paklauskite jojo, kodėl jis nelaukia atsakymo laiko, jis jums atsakys: mes neturime ką valgyti. Ką jūs nesamdytumėte, visuomet gausite įspudį, kad gyvastis tos ypotos priklausos nuo to, ką jis čia gaus.

Ant kiek mums žinoma, chinai-darbininkas (Chinijoje) valgo du sykiu į parą. Jeigu pasitaiko, paprastai reta proga, gauti tar-nystę pas europietį, jis gali prikimšti savo pilvą virtuvės liekanomis. Drabužiai jo vos pridengia nuogumą; žiemą ir vasarą jis vaikščioja basas, ir, tiktai rengdamasis į tolimą kelionę, apsiauna šiaudiniaus autuvais.

Nuo stokos nepaliosuoja ir geresnės sąlygos; ir dargi tada, kada žmogus uždriba ant tiek užtektinai, kad gali (pagal chinų supratimą) išmaitinti savo pačią ir vaikus, jis visgi turės alkanauti. Prie to verčia šeimyniškas surėdymas, kurį galima pavadinti komunistišku, ir kuris tvarkomas viršininkaujantiomis apeigomis ir tradicijomis. *Visų, ką tik neuždirbtų narys šeimyniškos draugijės, turi atiduoti galvai šeimos.* Galva šeimos skaitosi vyresnysis vyriškis giminytėje, dėdė, o jeigu jis nebegyvena, vyriausias iš sūnų arba anūką.

Į tarpą šeimos kiekvieno žmogaus, išskiriant jo pačią ir vaikus, įeina: senelis ir senutė jeigu jie dar gyvi, jo broliai ir pastarųjų pačios, jo nevedusios seseris, netikros seseris, dėdės, tetulės, jų sūnūs ir dukteris, kurie taipgi skaitosi jo sūnumis ir seserimis.

Užmokesčio dienoje šeimos galva laukia prieš vartus arba ant kiemo, pakol visi darbininkai — nariai šeimos neatiduos jam savo uždarbius. Jis apmoka nuomą už kambarį ir užlaikymą visos giminės ir taipgi visokias kitas išlaidas. Tokia tvarka kartais esti skriaudžianti daugiau uždribančius už kitus. Bet ranka ranką mazgoja: nustos kas-nors darbo arba apsirgs, jo išlaidos apmokamos iš abelno išdo. Tokia tvarka rods turėtų būti ideališka, jeigu kiekvienas atsineštų sąžiniškai prie savo pareigų. Ant nelaimės, ne visuomet taip esti. Kitas dar save skaito teisingu, ignoruodamas savo pareigas. Jis negali susitaikyti su tuo, kad ant jo pečių guli maitinimas nelaimingų, nekaltų savo nelaimėje elgėtų ir valkatų. Ir tokiu būdu šeimos galvos padėjimas esti tankiai kritiškas. Ant kiek skundas nebūtų teisingas ir nors labiausiai jis norėtų pagelbėti, nevisuomet tas lengva padaryti. Priversti tinginį dirbti, o tuo labiausiai išvaryti jį, jis negali. Atbulai. Jis (galva) nedrįsta su jais žiauriai pasielgti, ypatingai, kada tas žmogus yra vedęs, nes pastarasis tyliai pabėgs, palikęs savo visą šeimyną. Ir galvai už tokį nereikalingą įsikimimą sunkiai atsिमoka.

Chiniečiai neturi didelio skirtumo tarpe tikrojo ir netikrojo brolių. Jie skaito visus senelio anūkus broliais, ir nuo čia prasi-deda tas neaprobežliavimas šeimos sąryšių. Visa šeimyna atsar-ko už josios nario prasižengimą. Už nekurias kaltes atskiro nario drakoniškos bausmės siekdavo visą šeimyną, neišskiriant ir kūdi-kių, nes persistatoma, kad už vieną turi atsakyti visi.

Kambariai esti didžio 10×12 pėdų, pavidale keturkampio. Viename kambaryje neretai gyvena kelios šeimos, kurių tūlos tesamdo vien tik lovą. Panašūs būtai sulyginamai neperbrangūs. Oras gali tik įsiveržti per atviras duris, nes chiniečių gyvenamieji namai neturi langų. Persistatant kelias šeimas viename kambaryje ir kartais šeimynišką kiaulę, jeigu ji randasi, reikia pamastyti, kokis oras ten gali rasties.

Prie to dar chiniečiai mėgsta senas nuotrupas, bonkas, dėžes, šmotelius metalo. Visos tas sąšlavos, dargi netinkančios mėsai, yra atydziai renkamos ir laikomos kambaryje. Grindos ne-lygios, visuomet drėgnos, kurių nekuomet nepasiekia saulės spin-dulys. Pamazgos parankiau išlieti čia pat ant grindų negu nešti jas ant gatvės, dėlei ko, suprantama, kambaryje liugai. Barba-riškas paprotys suspausti merginoms kojas, vaikščiojant gimdo so-pūlį ir apsunkina judėjimus; jos bijosi padaryti nereikalingą žing-snį ir kambarį valo tik tada, kada jau nebėra kitiškos išėjimo.

Visos dalys namų beveik vienokiai prikimštos žmonėmis. Pa-vyzdžiui, pirmame augšte gyvena našlė; ji laiko kambarį mote-rims, kurios persiskyrę arba apleistos jų vyrų už ligą, nevaisingu-mą arba kokią kitą priežastį. Tos moteris siuva taip ilgai, kaip gali sėdėti ir laikyti įtemptą akių žiūrą. Perdaug ilgas darbas yra pasekmė išsiplatinusių akių ligų. Gaspadorystė vedasi ant koope-ratyviškų pamatų. Gyventojas šeimyninkei apmoka paskirtą mo-kestį už valgį ir kambarį, tas viskas siekia apie 3 mk. 40 pfenigų į mėnesį. Miega ant grindų, kurios miego laike paklotos škurliais, kurie dienos laike esti sukrauti į kampą. Valgo du sykiu į dieną: ryte 10 val., — vakare 8 val. Savo visą turta chiniečių darbinin-kės laiko maiše arba dėžėje. Vandens aprūpinimas daugumos miestų suvisai neužtektinas. Didžiausia dalis vandens imasi iš upių. Vandnešys ant upės kranto prisemia viedrus ir išnešioja savo pirkliais arba pardavinėja dalimis. Biedinytė daugumui šeimynų nedaleidžia pirkti užtektinai vandens valgiams ir gėrimui. Nuodugninis nusiplovimas arba pirtis — nepasiekiamas puikybė, ir plovimui veido ir rankų apsieina, kaip galima ekonomiškiau.

Vos pradeda švisti, kaip chinai keliasi. Ant tualetu pralei-džiama mažiausiai laiko. Dar prieš saulės tekėjimą jau vyrus ga-lima sutikti, jieškančius darbo ir ir negavę grįžta namon, kur apie dešimtą valandą sėdasi valgyti. Pusričiai susideda iš ryžių su ko-pustais arba kitokiomis daržovėmis. Tai ir visas dienos valgis. O jeigu pasitaiko gauti kiaulienos šmotelį — didžiausia šventė. Tur-tingesni turi užkandžius ir pratarpius, bet panašių laimingųjų ne-daug tesiranda. Moteris irgi užsiima siuvimu visą laiką, išimant trumpas miego valandas ir valgius. Daugumas chinų valgomųjų stalų suvisai nežino. Jie valgo atsisėdę tarpduryje, nes kambaryje tamsu, arba tiesiog pašaliuose, kur pasišnekėti susirenka daug kai-minų, kadangi beveik vienyttelis būdas gavimo ir perdavimo ki-tiems žinių — lūpomis, nes dauguma nemoka, nė skaityti, nė ra-šyti.

Švarumą chinai mėgsta nemažiau, kaip ir kitos tautos. Bet jie filozofai. Jiems rodo, kad darbas ir išlaidos užlaikymui šva-rumo neatneša apmakančių va'sių. Jie visuomet kiekviename da-lyke stengiasi surasti jo gerąją pusę. Ir jeigu jie neserga, ne per daug alkani ir nekenčia kitokių nelaimių, jų ant jo veido visuo-met matysite tą švelnų ir linksmą šypsojimąsi, kurį tik galima su-tikti pas azijatus, ir kuris reiškia kokią tai užsiganėdinimą ir ra-mumą. Tik laike skaudžių nelaimingų likimų, priverčia ant to tamsiai-geltono veido pasirodyti neužsiganėdinimo ruskšlėms.

Jeigu chinui pasitaiko proga užėti į arbatinį namelį ir ten iš-gerti arbatos stiklą, pasidalinti su viengenčiais nuomonėmis ir ap-kalbėti praeitus atsitikimus — tai didelė ir nepaprasta šventė.

SVARBIOS ŽINIOS.

Studentų streikas.

Iš priežasties valdžios padavadijimo, uždraudžiačio studentams daryti susirinkimus, Peterburgo universiteto studentai, skaičiuje 3000, sustreikavo. Streikas prasidėjo Vasario 10 dieną, o Vasario 13 dieną studentai padarė demonstraciją. Tat susirinkusius prieš universitetą užpuolė policija ir pradėjo areštuoti. Tarpe studentų ir policijos kilo smarkų susirėmimai, taip kad tuojaus ant vietos susirėmimo pasiūsta kariumenė. Sužeistųjų ir užmuštųjų skaitlius, sako, yra labai didelis, bet valdžia visomis savo įiegomis stengiasi užslėpti tą žinią, rusčiai uždraudus laikraščiams apie tai ką—nors minėti. «The New York Call» dienraščio korespondentas praneša, kad scena ištikrųjų į karę panaši buvo ir kad suareštuota 1500 studentų. Tarpe tų, taipgi randasi sunų augstųjų valdininkų.

Studentai susitikę kariumenę su revoliucijinėmis giesmėmis. Kariumenei prisakyta išvaikyti demonstraciją ir raitoji kariumenė, apsupusi studentus iš visų pusių, paėmė vergijon, leisdama policijai sumti viršpaminėtą skaitlių studentų. Iš studentų pusės buvo taipgi smarkus atsipriešinimas ir rodosi nedaugeliui pasisekė sveikiems išsprukti.

Judėjimas vienok prasidėjo ir likusieji studentai pradeda veikti.

Situacija Vokietijoje.

Anglijos socialistas Thom Guelche apskelbė savo tyrinėjimo socializmo Vokietijoje pasekmes, kame pasirodo, jog Vokietijoje socializmo išsiplėtojimas ištikrųjų interesuoja. Ir šiaip:

«Socializmas Vokietijoje praktiškai tur jau apėmęs mias tus ir pradeda jau apimti žemdirbius darbininkus. Socialistų metodas yra taip tvirtos ir sudėciuotos savo pirmynėigoje, kad, rodosi, primena nesuturiamąjį milžiniško snieginio volo nuslinkimą nuo kalno».

Dar 1877 metais socialistų partija turėjo vos 495000 balsų; 1887 metais jau — 763,000 balsų; 1892— 1,876,000; 1897— 2,107,000; 1903— 3,025,000 balsų; 1907— 3258,000, o šiais metais tikima, jog už socialistų kandidatus balsų skaičius pasieks mažiausiai 4 milijonus.

Narių partija turi 722,000. Savo atstovų parlamente turi 50. Atžagareivis prof. Sans Delbrueck perspėja, kad atteinantieji rinkimai duosią socialistams dar kita tiek atstovų, taip kad neabejoja, jog socialistai gali įgyti nuo 100 iki 120 savo atstovų parlamente.

Areštavimas Tolstojaus žmonos.

Iš Maskvos telegrafiskai pranešta į Londono laikraščius, kad Rusijos valdžia žadanti areštuoti grafienę Zofiją Tolstoj, mirusiojo Levo Tolstojaus žmoną, kuri yra skundžiama už sunaikinimą mirusiojo savo vyro testemeto.

Prieš mirsiant Tolstojus butent padarė testamentą, pa-

naikinantį pirma to padarytąjį sudorojimą, kad visi turtai po jo mirties, liekasi nuosavybe jo žmonos Zofijos Tolstoj. Ant-ras gi testamentas visas įeigas iš jo literatiško darbo paskiria reikalams nupirkimo žemės Jasnos Polanos bežemiams žmonėms, ir tą tai testamentą butent Z. Tolstoj yra panaikinusi.

Kapitalistiškų bernų gudrumas.

Peensylvanijos valstijinio seimo pirmininkas socialistų atstovą drg. Maurer paskyrė nariu net 8 komisijų. Mat kadangi drg. Maurer pareikalavo panaikinimo valstijinės konstabularijos (apie ką jau buvo «Kovo» rašyta) legislaturės pirmininkas, kad Maurerą išskirt iš plenum posedžių, paskyrė nariu į tiek daug komisijų, paskirtų įvairių klausimų išrišimui. Klausiamas, kodėl vieną narį paskiria į tiek daug komisijų, pirmininkas atsakė, kad Maurer komisijose turės geresnę progą apginti savo įnašimą. Mat politikieriai nori Maurerą padaryti legisleturoje jiems nekenksmingu, tat ir apskunkina jį tokia baisia darbo našta.

Maurero įnešimas apie panaikinimą valstijinės konstabularijos po atskaitymo legislaturės posėdyj, likosi perduotas tiesų komisijai, kurioje yra 25 advokatai, kas nepranašauja «perėjimo» įnešimui, tečiaus visgi pasirodo, kad Maurero reikšmė legisleturoje nemenka.

Maurer ketina įnešti reikalavimą, kad būtų atlyginama sužeistiems ir užmuštiems darbininkams anglių kasyklėse.

Draugams ir Draugams.

Kas vargti padės? O kas gi priglaus,
Ir kas: ko verki, ko liūdi, paklaus?
Kas mūsų širdžių žaizdas suskaitys?
Kas silpno žmogaus vargus pamatys?
Kas meilės duris mums atidarys?
Kas sielos vargus toli nuvarys?
Kas dvasią gaivys, gyventi padės?
Kas meilia kalba kelionėj lydės?

Tai niekas daugiau, darbe nevaudus,
Ir niekas varge įiegų nepriduos,
Kaip tik tie draugai, kurie artimi,
Kurie širdyje mums nesvetimi.

Tik mieli draugai, kad draugą atras,
Maloniai užjaus, jo skausmą supras,
Lyg broliai tikri jam ranka paduos,
Ir naikis kančias, iš vargo vadauos.
Tik draugės užjaus, mums laimę žadės,
Tarp sielos kaučių jos meiliai žydės;
Svajonių duris mums atidarys,
Juodasias mintis toli nuvarys.
Tik meilę suprant tikrieji draugai
Ir jaučia kaip slėg žmoniją vargai;
Liaudies reikalams jie aukas padės
Ir darbo žmonėms darbuotis pradės.

Jovaras.

Sesytei.

Sesyte, gėlėlė! aš noriu ten būti,
Kur tavo darželis žaliuoja dailiai!
Nors valandą trumpą tarp žiedų pabūti —
Jais širdį gaivinti, ką kenčia giliai...
Aš noriu ten sielai ramumą atrasti
Ir vienas su kvietkų lapeliais kalbėt;
Aš noriu ten gamtą slaptiugą suprasti
Ir džiaugtis su jaja, arba ir liūdėt...
Malonios man rūtos, — lelija gražioji;
Aš noriu ten būti — taip daug ten jausmų!...
Kur žydžia gvazdikai, tulpelė mažoji,
Ten, rodos, nēr vargo, nelaimių, skausmų...
Ten žiedų kvėpėjims' man širdį gaivintų,
Išnaujo gal kviestų prie veiksmo gilaus!
Naujus įkvėpimus krūtinė pažintų
Ir dvasia apsnūdus pabustų tuojaus!...

Sesyte! tu savo darželį dabinkie!
Lai žydžia-žaliuoja grožybių kvietkai,
Ir žmones su daina sujudik-gaivinkie —
Dainuokie! Lai skamba platieji laukai!!!

S. Strazdas.

STASELIS.

(Siužetas iš R. G.)

Vertė

A. Žymontas.

Skaisti saulutė seniai jau nusileido už kalno ir pasikavojo, o jis vis dar sėdėjo ant suoliuko ir galvojo...

Kiti darbininkai seniai jau pavakarieniavo ir rukė pypkes, o jis vis dar buvo kaip prikaltas prie savo siuvamos mašinos. Išdavimai dideli, o uždarbis toks menkas.

Jo išbalę veidas buvo pridengtas prakaitu; šlapi marškiniai ant jo kuno. Jis nuvargęs ir suerzintas.

— Kas do velnias, — sušuko jis supykęs, — Stasiuku dar nėra su gazu?

Jau tamsėja!

Vėl beldžia siuvamoji mašina, o ankštame kambaryje darosi tamsiau.

— Duokit man lempą!... Velnias jumis visus grėbtų, kur Stasiukas su gazu?

O Staselis vakščioja po gatvę su blekiniu indu nuo gazo. Pasilenkia kiekvieną minutą; žvalgosi... Užsimastęs ant minutukės, pažiuri į praeinančius ir pravažiuojančius žmones ir vėl nuleidžia galvą... Jis vaikščioja lėtai ir nori būti ramus.

Girdi jis kaip per namų langą, sausas, piktas balsas šaukia:

— Stasiuk! Kur tu?... Kurgi gasas?... Kad tu kur galą gautum!

Staselis nesijudino iš vietos. Jis pasilenkęs žemai, išsigandusiomis akutėmis, žiuri į purvinus gatvės akmenis ir nieko nemato.

Drėgna, prakaituota ranka, griebė Staseliui už karštos rankutės ir už sekundos jis jau stovėjo tamsiame kambaryje

prie siuvamos mašinos.

— Kur gasas?— šaukia tėvas, ir iš piktumo net akys jo žiba.— Aš turiu baigti darbą, o tu žaidi sau!... Kad tu kur! — Kur gasas?

Staselis nekuri laiką tylėjo; jis bijojo žiūrėti tėvui į akis. Galų gale jis sako tykiai ir bijodamas:

— Tėtulėli, nemošk manęs! Aš... aš pamečiau pinigus.

— Ką? Tu pameciai pinigus, kurie tau buvo duoti nu-pirkimui gazo?— dvidešimts penkis centus! Tai visi pinigai, kurie buvo pas mus namie. Ir stiprus, neatsargus tėvo rankos smugiai, krito ant Staselio galvos.

— Kur kvoteris! Kur kvoteris!— šaukė įdukęs tėvas, — eik jieškok kvoterio! Kad tu nedrįstum pareiti namo be kvoterio!...

* * *

Namuose darosi visai tamsu. Tėvas sėdi pas mašiną supykęs ir nuvargęs. Motina nuėjo į krautuve. Ji stovi su gaziu indeliu raukoje ir lūkia kol krautuvninkas pasiliuosuos nuo kitų svarbesnių pirkėjų. O Staselis vėl vaikščioja pamaželi po gatvę, apsistoja, pasiklauso ir pasižiuri savo sąsaratomis akutėmis į veidą kiekvieno praeinančio žmogaus ir eina toliau. Pirma jis vaikščiojo po pažįstamas jam gatves, apsistodamas pas langus didelių krautuvų... Paskui tęsėsi ilgos nepažįstamos jam gatvės...

Gatvėse žmonės vis mažėjo ir mažėjo... Staselis ėjo toliau... Netoli vienu namų jis mato du didelius medžius, toliau pakabintas žibintuvus ir ant žemutinių lubų tamsu ir tylu. Jis užlipo ant antrų laiptų lipynės, ir parėmęs savo galvelę į geležies ramsčius, užsimastė. Ilgai jis galvojo ir klausėsi, kaip gražiai ir maloniai medžių lapai tyloje šlamėjo. Žiuri kaip žibintuvo šviesa pereina per medžio šakas... Galų gale jo akys užsimerkė, užmiršo kur jis ir kas jį čia atvedė...

— O kur Staselis?— paklausė motina, kuomet užžibino lempą.

Apie namus Staselio nebuvo. Pas tetą Oną irgi nebuvo. Tuoj kilo didelis persigandimas. Motina pradėjo verkti ir bėgiodama apie namus, balsiai šaukdama jieškojo Staselio. Tėvas išsigando... Jis bėgiojo iš vienos policijos stoties kiton klausinėdamas apie savo vaiką. Jau vėlu. Tas ne juokai.

— Pas turtingus,— mąsto persigandęs tėvas,— tokio vaiko nė per duris neišleidžia be auklės, o pas neturtelius kuomet vaikui sueina penki metai, jis jau suaugęs... O policistai visai nesupranta jo susijudinimų ir šaltai atsako: «Nėra čia jokių vaikų».

— «Nėra?» Kas tai gali būti? Gali būti aš jį per daug skaudžiai mušiau? O jei vaikas kur dingtų; kasgi negali atsitikti su vaiku? Aš jį pergądinau, tą mano mažiulėlį.— Tėvas dar labiau persigando; jis bėgo toliau. Užėina dar į vieną policijos stotį ir čia ant laimės rado atvestą Staselį, kur jis ramiai miegojo kamputyj. Jis mato savo vaiką, mato išbalusį jo veidelį, mato gražias jo akutes, pridengtas blakstienais, o iš didelio nuvargimo ir alkio, pamėlynavę ruožai apie akis. Širdis tėvo plyšta iš skausmo ir gailėsčio. Jis tykia priena

prie jo ir šaukia jį švelniu ir tėviškai meiliu balsu:

— Stasel! Stasel!...

Jis atmerkė akis ir persigandęs žiuri.

— Nebijok mano mylimas vaikeli, einam pas mamą!

— Tėtulėli!... Aš... aš... negaliu rasti kvoterio... Nemušk manęs daugiau... Man labai skauda galvą...

— Buk ramus Staseli, nemušiu. Didelis šia daiktas tas kvoteris.

Ir stipriai, stipriai apkabino savo mylimą Staselį, draučiai prispaudęs jį prie savo nuvargintos krutinės ir skaudančios širdies, pabučiavo jį. Abudu ėjo į neturtingus namus, prie savo bėdinės ir verkiančios motinėšės.

«RAŠYTOJŲ RATELIO» ĮSTATAI:

(Pritaoma susirinkime Vasario 3 dieną 1911 m. Philadelphia, Pa.)

Tikslas.

1) «R. R.» nariai lavinsis tarp savęs literatūros srityje. Tam tikslui kiekvienas narys prirngti kas mėnuo bent po vieną originališką veikalėlį, viešai «R. R.» narių kritikai.

2) Veikalėliai bus skaitomi Ratelio susirinkime, per paskirtą sąnarį, arba patį autorių, jei jis to norėtų ir užtėmytos silpnos veikalėlio pusės, bus patariamoms autoriui pataisyti.

3) Rašytoju nuomonės Ratelis nevaržo, raštai gali būti iš visokių mokslų ir dailės šakų ir rašytojas gali rašyti iš visokeriopo atžvilgio. Nuo autoriaus reikalaujama tik, kad jo rašinys atsakytų nors elementariškiems literatūros reikalams.

4) Raštus po Ratelio viešai kritikai, autorius duoda spausdinti į tą laikraštį, kuris jam geriaus patinka.

5) «R. R.» apart augščiaus paminėtų uždavinių, ant kiek bus galima, stengsis skleisti apšvietą tarpe liaudies. Tam tikslui renga paskaitas, referatus ir viešus ginčus matant reikalą ir pagal išgalėjimą.

«R. R.» nariai ir jų priedermės:

1) «R. R.» nariais gali būti kiekvienas lietuviškai kalbančias asmuo, galintis ir turintis norą dirbti literatūros srityje, taip gi sutinkantis su šio Ratelio uždaviniais

2) «R. R.» nariai po savo raštais gali pasirašyti ir slapyvardį, jei mato reikalą, bet po raštais, kurie nebuvo perkrauti Ratelio susirinkime, visados apart parašo dar pridėda dvi raides: «R. R.», kurie buvo perkrauti Ratelio susirinkime, nėra butino reikalo vartoti Ratelio žymę, jei bent autorius to nori.

3) .....

4) .....
šis veikimas laikomas «R. R.» narių žinioje.

«R. R.» tvarka:

1) Laiko savo susirinkimus syki į savaitę, (rečiau ar tankiau, pagal Ratelio nutarimą).

2) Susirinkimą veda tam kartui išrinktas pirmsėdis; a) jis atidaro sekantį susirinkimą ir veda tvarką pokol išrenka kitą; b) jis sušaukia nepaprastą susirinkimą, pasirodžius

svarbiam reikalui.

3) «R. R.» nėra organizacija, tačiau turi savo raštininką, kuris užžymi susirinkime neatliktus darbus bei įtraukia į memorandum kartu su Ratelio susirinkimo nutarta programa tolesnio veikimo.

«R. R.» įstatų Komisija— { Juozas Stasiulevičius
V. Jakštys.

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės popieros, neperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas. Žinios turi būt teisingos, paduotos taip, kaip atsitiko, be ilgų privadžiojimų ir pamokinimų. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpintos.

NEW YORK, N. Y. Atvyko iš Europos garsus rusų revoliucionierius Leo Deutch.

Leo Deutch yra vienu iš tų senųjų kovotojų ir pionierių rusų revoliucionisko judėjimo, kurie 1907 ir 08 metuose vedė revoliucioniškąją propagandą tarpe rusų kaimiečių. Kaimiečiai, kurių yra didesnė dalis visų Rusijos gyventojų, kaip dabar, taip ir tuomet buvo baisiai išnaudojami ir pavergti per biurokratiją ir kunigiją.

Leo Deutch ir kiti už pasišventimą ir darbą žmonių gerovės dėlei per rusų biurokratiją tapo patraukti «atsakomybėn» pasodinant Leo Deutch ir jo bendradarbius už sienų su geležinėmis durimis. Iš kalėjimo Deutch išbėgo laimingai (turiu priminti, kad pirm to syki buvo išbėgęs iš kalėjimo) ir atsidūrė užrubežyje. Kuomet atkeliavo į Vokietiją, Vokietijos valdžios tapo išduotas Rusijai. Rusų valdžia Deutch nuteisė katorgon, kur Deutch išbuvo 16 metų, bet galų gale pabėgo. Metuose 1905, kuomet Rusijos proletarijatas pakilo, tada L. Deutch sugrįžo į Rusiją. Užėjus reakcijai, valdžia jį suareštavo ir nuteisė išsiųsti Sibyran ant apsigyvenimo. Kelionė jį vėl pabėgo. Tulą laiką gyveno Vakariniėje Europoje, dabar atvyko į Ameriką redaguoti rusų laikraštį «Nevy Mir», kuris greitai laiku išeis.

Vasario 13 dieną buvo didelis pasveikinimas Leo Deutcho, tam tikslui buvo surengtos praklbos, kurios atsibuvo Cooper Union svetainėje. Ant prakalbų pasveikinimui Leo Deutch, buvo delegatai nuo įvairių organizacijų, tų tarpe ir nuo L. S. Sąjungos.

Korespondentukas.

PITTSTON, PA. Sausio 22 d., netikėtai susirinko burelis darbininkų pas J. Čepulį, su tikslu, kad pažymėti jo 25 metų sukatuves.

Drg. Čepulis matydamas, kad randasi simpatizuojančių ir atjaučiančių jo darbams pirmyneigos link, paprašė draugus šį bei tą pakalbėti. P. Šlekaitis užmanė, kad sumesti nors po našlės skatikėlį kankiniams.

Noriai aukavo šios ypotos: A. Zereckis ir A. Valinčius—po \$1.00; A. Galinckas, J. Čepulis ir P. Slekatis—po 50 c;

J. Varnagiris, A. Vaškevičius, A. Batyrius, P. Kaušius, J. Vaškevičius— po 25 c. Viso \$4.75.

Drg. Čepulis pasakė trumpą, bet aiškia prakalbą iš savo praites, kaip daug visokių priešų sutiko, besidaruodamas dėl darbininkiškos luomos. Kalbėjo jausmingai, kad net ašaros blizgejo akšje.

Linkėtina drg. geros sveikatos dėl ilgo nenuilstančio darbo labai visuomenės. Susirinkusieji taipgi apart linkėjimų, šį bei tą pasakė iš praities.

Svečiai padainavę «Nors audros užia apie mus» ir keletą kitų dainelių, išsiskirstė.

J. Vaškevičius.

SO OMAHA, NEB. Darbai šiuo laiku gyvulių skerdinčiose prastai eina ir žmonių be darbo kasdien matyt būriai prie dirbtuvių vartų, o čionai kitokių darbų nėra, už tai partarčiau darbininkams lietuviams čionai nevažiuoti darbo ieškoti.

Gruodžio 18 dieną, LSS. 131 kuopa parengė prakalbą ir deklamacijas. Kalbėjo A. Kubilius, J. Marijonaitis, A. Granta, J. Jeseliunas, P. Yandrele, F. Raibikis ir A. Stoškus. Deklamavo T. J. Žarnauskas: «Mielie broliai darbininkai.»; L. Maselskienė— «Aušta rytas»; A. Jukna taipgi deklamavo, bet neatmenu ką.

Žmonių prisirinko apie 150 ir visi užsilaiškė ramiai, kas rodo kad prakalbos visiems patiko.

Po prakalbų, nutarta parengti viešas diskusijas Sausio mėnesyje. Tą dieną prie kuopos prisirašė 3 nauji nariai: J. Kruodis, P. Yondrelė ir M. Maselskienė; kaip girdėt ant sekančio susirinkimo žada ir drūgiau prisirašyti.

Aukų dėl uždengimo lėšų surinkta \$5.20 už ką aukavumeis ačiū.

T. J. Žarnauskas.

SAJUNGOS REIKALAI.

Protokolas LSS. 9 rajono delegatų II-ro suvažiavimo.

Milwaukee, Wis. Vasario 5 dieną š. m. atsibuvo 9-to rajono II-ra konferencija.

Konferencijos posėdį atidarė F. Drutchas. Tvarkos veju liko išrinktas D. Purvenekis, 3 balsais, prieš 2.

Delegatai pribuvo iš šių kuopų: iš Racine, Wis.: rajono sekretorius Ig. Mačiulis, buvo įgaliotas kaipo atstovas nuo 4 kuopos; iš 58 kuopo Kenosha, Wis.— 2 delegatai, kurie šivežė reikalavimą prisidėti prie anglų Soc. Party; iš 152 Leboygano, Wis. jokios žinios nebuvo duota, dėl kokios prieštis delegatu neatsiuntė; iš 2 Beloyt, Wis. delegatai taipgi pribuvo, bet jie savo kuopos reikalavimus prisiuntė, kurie ilgų išvadžiojimų ir neaiškumo, tapo atidėti į šalį; iš 119 Milwaukee, Wis.— 2 delegatai, kurie nuo savo kuopos turėjo tos įnešimus:

- 1) Susivienijimas su anglų Soc. Party.
- 2) «Kovojo», kad būtų talpinamos iliustracijos.

3) išmorcija (kas tas?... Red.) sąjungo.

4) Kad «Kovojo» būtų talpinami straipsniai: a) Išguldomas socializmas; b) Politiškoji ekonomija; c) Juresprondencija; d) Beletristika ir poezija; e) Korespondencijos; f) Sąjungos reikalai.

5) Perstatė ypatas, kurios būtų tinkamos ir atsakančios tiems raštams rašyti.

6) Kolekta pinigų rajono izdui ir agitacija.

7) Iš rajono į Veikiamąjį Kom. išrinkti vieną atstovą.

8) Pasirupint sušelpiti rajono izdą pinigiskai; (S. J. Darguzis davė sumanymą, jog reikia parašyti lapeliai, atspausdinti ir pardavinėti ant naudos agitacijos).

9) Pasiteisinimas S. J. Darguzio apkaltinto per V. Vasiliauską «Kovos» 3 num.

Nutarimai:

1) Susivienyti su anglų Soc. Party, nutarta parašyti rezoliucija ir leisti per kuopų referendum dėl nubalsavimo. Rezoliuciją parašyti įgaliota komitetas iš trijų narių, išrinkta šie draugai: S. J. Darguzis, F. Drutchas ir J. Bagvila.

2) «Kova», kad būtų rėdoma pagal augščiaus minėtą milvaukiečių inešimą.

3) Perstatymas ypatų, kurios apsiimtų rašinėti į «Kovą» augščiauminėtus raštus, tas reikalas turi buti pasiūstas V. Komitetui.

4) Kolektą pinigų rajono izdui, pavesta rajono izdininkui.

5) Agitacija pavesta kuopų sekretorium; kurioje kuopoje lankysis kalbėtojas, kuopos sekretorius iš laiko turi pranešti rajono sekretoriui, sekretorius organizatoriui, org. višoms kuopoms.

6) Į V. Kom. tapo išrinktas J. Drutchas, 119 kuop. narjys.

7) Pasirupinti sušelpiti 9 rajono izdą pinigiskai, leidziant lapelius. Tam reikalui bus išrinkta komisija, kur bus nubalsuta per referendumą.

8) Klausime M. Vasiliausko reikalavimo nuo J. Drguzio «Kovos» 3 num. pasiteisinimo, J. Darguzis pasiteisino, jog protokolas pergulėjo apie 2 mėn. «Kovos» red. (Tas ne tiesa, taip ilgai negulėjo Red.) kadangi «Kovos» redakcija užkilmšta raštais.

Tas dalykas pavestas ištirti I. Mačiuliui, 124 kuopos nariui ir kud M. Vasiliausko atsakymas būtų talpinamas «Kovojo».

Rajono Sek. *Ig. Mačiulis.*

Prieš pasekmes balsavimo ant LSS V-to rajono viršininkų.

Mūsų 15 kuopa V-to rajono, nesutinka su buvusiu rajono sekretoriaus J. Grudzinsko paduotu nubalsavimu rajono viršininkų «Kovos» num. 2 ir reikalaujame, kad balsavimas būtų atšauktas, nes mums pasirodo labai neteisingas:

1) Rajono sekretorius, drg. Grudzinskas neleiddo laikui prisiejus nominuoti kandidatus į V-to rajono viršininkus iki 15-ta kuopa nenubalsavo be paliepimo sekretoriaus ir nepa-ragino jį prie darbo.

2) Suvėlinus laiką nominacijoms, nežiūrėjo atsakusių kandidatų nuo kandidatos, bet paleido per balsavimus. Tik tada pagarsino, kad atsikako nuo viršininko, kada tapo išrinkti. (Žiūrėk, V. Lietuvinkiuotė.)

3) Skubindamas užbaigti rinkimus, nepaskyrė laiką nubalsavimui, tik sauvališkai pasielgė, kaip jam išrodė geriau. Užmeta kaltę mūsų kuopai, kad nedalyvavo balsavime.

Ji dalyvavo ir neatsikako dalyvauti. Tik V-to rajono Sek. 15 kuopos balsus pasiliko savo kišeniuje, o pagarsino nedalyvavimą.

Nubalsuoti 15 kuopa negalėjo anksčiau, nes balsavimo blanką prisiuntė jau po susirinkimui ir net nepaskyrė laiką iki kol turi but nubalsuota. Taigi mūsų sulaukė arčiausio susirinkimo ir nubalsavę, blanką greitai pasiuntėm Sek., bet buvo veltui mūsų balsavimas. Dar Sek. vietoj kaltę pasiimti sau, kaltina 15 kuopą už nedalyvavimą rinkimuose. Mūsų ištikro dėl drg. Grudzinsko nerangumo savo užsiemime, negalėjome veltui samdyti ekstra svetainę dėl balsavimo, išskyrus paprastą susirinkimą, nes ant blankos nebuvo pažymėta laikas, kada balsavimas pasibaigs.

4) Pridėjus 15 kuopos balsus, pasirodys, kad nelegališkai išrinkti V-to rajono viršininkai ir ne savo vietas užėmę.

Taigi, mūsų 15 kuopa reikalauja atšaukti balsavimą, nes perleistas buvo neteisingai. Nominacija gali buti gera, bet balsavimas turi buti atkartotas.

Minersville, Pa. LSS. 15 kp. Sek. J. Ramanauskas.

Krasos Dėžutė.

J.P.Raulinaitis. Receptų gydymui «Kovos» rodosi jau pakaks, ypač, kad žinome kokius vaistus reikia vartoti, kad ji būtų sveika, dėlto suėdijant vietą, negalime suvartoti jūsų gerų patarimų; prie to, jie bus mums atmenami.

J.Janėaitis. Tamstos straipsnelio nesuprantame. Visai nepasakyta priežastis, dėlko mums sąjungiečiams geriau tinka būti Azevais, Puriškevičiais, Stolypiniais ir tiems panašiais, vieton užtarėjais Warrenu ir tt. Kad ką kritikuot bei kaltint reik nurodyti kaltę, kitaip išeina bobiškas pludimas, kuris laikraščiu netinka.

M.Štiakys. Redakcija nėra aukščiausiu tribunolu, kad galėtų spręsti, dalykų stovio tikrai nežinodama, ar tas, kuris būdamas socialistu, bet nepriklauso unijai, yra «gaivalu», negalinčiu prigulėti partijon. Socialistai reikalauja, kad darbininkai organizuotųsi, bet negal priversti.

Tarnaitė. Kadangi Tamistos laiške redakcijon buvo aiškiai pasakyta: netik Amerikoje, bet ir Europoje niekur to nerasi, todėl ir F.L. d' M.R. atsako imdamas abelnai visas tarnaites. Ir tamista dabar vėl ginčijat, kad jūs kalbate tik apie Amerikos tarnaites. Nesant «Kovoje» daug vietos bergėdžiam ginčiu, Tamistos straipsnį grąžiname.

L. S. S. Finansu Apyskaitos.

Už Sausio Mėnesį, 1911 m.

INPLAUKOS

Mėnesinių mokesčių:

Kuopos Įmokėjo	Kuopos Įmokėjo	Kuopos Įmokėjo
1 13.40	46 6.80	114 2.00

3	4.80	48	6.80	117	13.40
5	4.60	50	5.80	119	4.00
7	8.60	52	5.20	123	4.00
11	8.60	54	3.50	124	2.55
14	24.20	55	1.40	129	7.20
15	9.00	58	2.80	130	2.40
17	4.20	60	8.65	131	6.20
19	9.60	65	3.60	133	6.80
24	2.00	71	2.60	134	2.40
30	2.20	73	6.40	139	4.50
31	12.00	74	2.80	140	1.00
33	3.80	80	3.80	142	1.40
34	4.00	83	2.00	143	1.00
35	1.60	84	2.20	144	2.00
36	4.40	87	6.80	145	5.50
37	5.80	88	10.20	147	3.40
41	2.80	89	3.00	148	1.20
42	3.35	90	3.20	151	3.55
45	3.00	91	4.20	153	.80
				156	3.80

303.40

Pavienių narių mokesčiai ir prenum. «Kovos».

Per J. Raškevičių 5.00; J. Endžiulis 3.00; S. Šleideris 2.40; J. Banevičius, A. McKeandy, J. Gražulis, T. Bartkus, C. Arre-son, V. Kisielius, G. Zakevičius, A. Zuikys, M. Kalasky, V. B. Arėikauskas, J. Svolelis, Liet. Mok. Dr-tė, A. Arėauskas, J. O. Petrauskas, C. Krasnickas, P. Pupis, J. Wayner, Lith. Library, A. Paltaroka, S. Pricevičius — po 2.00; J. Zalanskas ir J. Klaskaitis — po 1.50; A. Petrauskas 1.03; J. Tilindis, Dlugoborsky, Ig. Butnorius, per Grikštą, M. Stralia, P. Raudonaitis, A. Ankštikalnis, K. J. Točialis, K. Motuza, M. Štiakys, P. Rukevičius — po 1.00; J. Bernotas 55c. Viso 65.80

«Kovos» Fondas.

60 kuopa 16.55, 71 kuopa 7.25, 19 kp. per J. Šukį 5.00, 133 kuopa 3.16 Viso 31.90

Prenumerata «Moteris ir Socializmas».

Per F. Gražį 5.92, M. Mizeras, M. Stralia, J. Gataveckas, S. K. Ūsas, 90 kuopa, S. Barzdevičia — po 1.00. Viso 11.92

Prenumerata «Revol. Dainų».

S. Barzdevičia 1.00

Įvairių Įplaukų.

Už randą ir gazą 11.80

SUTRAUKA ĮPLAUKŲ

Buvo išde.....	000.00
Mėnesinių duoklių.....	\$303.40
Prenumeratų «Kovos»	65.80
Už apgarsinimus.....	85.10
Už literaturą.....	72.00
Už pašalinius darbus.....	150.30
Įvairių įplaukų.....	11.80
Pavieniai «Kovos» numarai	1.40
Pren. «Rev. Dainoms»	1.00
Prenum. «Mot. ir Soc.».....	11.92
«Kovos» Fondas	31.90

Išviso 735.00

IŠLAIDOS.

«Kovos» išlaidos.

Statymas 88,00; popiera 72,00; spanda 37,92; pačtas ir nuvežiojimai 16,95. Viso 214.90

Namy išlaidos.

Randa 35,00; Gazas 4,22; Elektra 4,66; anglis 6,95, mal-
kos 1,00 Viso 51.23

Pašalinių darbų išlaidos.

Statymas ir spauda 33.80; vertimas plakatų 2.00; popiera
20.60; lankstymas ir apdirb. konstitucijų 21.00. Viso 77.40

Visoki išdavimai.

Ekspresas 35c, krasos ženkl. 14.70, atmokėta J.K.Giliui
iškaščiai V.K. sek. 3.56, laikraščiai redakcijai 68c, benzinas
18c, važinėjimai 70c, klizai 25c, soc. ženkliukai 5.16, pašeliai,
rašalas ir tt. 30c- Viso 25.88

SĄTRAUKA IŠLAIDŲ.

Kovos išlaidų.....	214.87
Algų Redaktoriui ir Administratoriui.....	135.00
Namų išlaidos	51.23
Pašalinių darbų išlaidos	77.40
Visokių išdavimų.....	25.88

Viso kartu 504.38

Įplaukė - - - - - \$735.04

Išėjo - - - - - 504.38

Lieka - - - - - 230.66

Administratorius A. Žymontas.

Turtų Kon. Kom. { A. Bernotas
J. Norvaiša
Ig. Rudminas

AUKOS.

«Kovos» Fondui: Draugai LSS. 133 kp. Norwood, Mass., su-
aukavo: V.P.Repšis 26c; S.Karalius, B.A. Tumavičius, J. Venc-
lauckas, K.Vitorta, F.Gliebus, P.A.Babilas po 25c; smulkių aukų
40c; iš kuopos išdo paskirta 1.00. Viso 3.16

Draugams ištariame ačiū. «Kovos» Adm.

Atydai LSS. 22 kuopos nariams.

Mėnesiniai susirinkimai 22 kuopos West Side of Chicago, bus
laikomi kas pirmą nedėdienį kiekvieno mėnesio. Būtų molonu,
kad draugai tą neužmirštų ir reguliariškai lankytusi į susirinki-
mus, kad nereiktų siuntinėti poskortės.

Taipgi yra kviečiami ir pašaliniai draugai simpatizuojanti so-
cijalizmui ir stotų į kovotojų eiles. Susirinkimai prasidės 3 val.
po pietų, Mc. Cormic svetainėj prie Blue Island Ave. priešais Mc.
Cormic dirbtuvę ant rntų lubų.

K. Stasiulis.

Atyda!

LSS. 81 kuopa Chicago, Ill. vyrų choro repeticijos atsibuna
kiekvieną Nedėdienį, o maišyto choro kas pėtnyčia, svetainėje
«Atlas», prie Emma gatvės. Jaunuomenė yra kviečiama atsilan-
kinti.

Sek. Juozas Kuzmickas, 1627 Dickson St.

Pajieškojimas.

Pajieškau savo pusbrolio Juozo Šiurkaus; paeina iš Kauno
gub. Šiaulių pav. Papilės gmi. Ketvirčių Dilbyčių sodžiaus. Jis
išvažiavo iš Lietuvos 8 metai atgal. Pirmiau gyveno Elizabeth,
N. J., o dabar dežinau kur.

Taipgi pajieškau savo draugo Kazio Valkašiaus, vienus metus
gyveno Anglijoje ir 18 metai kaip Amerikoje. Pirmiau gyveno Eli-
zabeth, N. J., o dabar nežinau kur. Kas žino apie šias dvi ypa-
tas, ar jie patįs, meldžiu duoti žinią šiuo antrašu.

Benediktas Šiurkus, P. O. Box 146. Ogleshy, Ill.

Tearas Balius ir Prakalbos Philadelphijoje!

LSS. II-ras Rajonas atlikdamas savo konferencija parengia di-
delį balių su perstatymu «Lėkė kaip sakalas, nutūpė kaip vabalas»,
kuris atsibus 25 d. Vasario, o prakalbos 26 Vasario; balius prasi-
dės 8 val. vakare; prakalbos 2 val. po pietų, svetainėje New Aca-
demy, 523—525 So. 4-th St.

Kviečiame visus atsilankyti, o tikimės busite pilnai užganė-
dinti ir linksmi praleisite laiką bei pasiklausysite prakalbų, dek-
lamacijų ir dainų. Vardu II-ro Rajono, V. Jakštys.

Teatras ir Balius.

Rengiamas III LSS. Rajono, bus 25 d. Vasario, salėje German
Odd Fellows, kampas 18-tos ir Sarah ulyčių. Salė atsidarys nuo
7 val., o teatras prasidės nuo 8 val. vakare. Bus lošiama drama
«Alkani Žmonės». Įžanga: vyrui arba porai 50c, pavienėms mote-
rimis ir merginoms 25c, vaikams 15c.

Komitetas.

Męs atgijome!

Gerb. «Kovos» red. ir adm. Pranešame jums, kad Vasario 5 die
nų š. m. Melrose Park, Ill., tapo atgaivinta LSS. 43 kuopa, kuri
buvo užgesusi per kelis metus.

Atnaujino ją Chicagos draugai. Išsyk prie atnaujintos kuopos
prisirašė 16 narių. Tikimės, jog šita kuopa gyvuos ir dirbs
naudingą darbą darbininkų gerovei. Prisiunčiame mėnesinę mo-
kestį ir meldžiame siuntinėti «Kovą». Prisiųskite čarterį ir kitas
reikalingas blankas.

Vardu 43 kuopos, Sek. ir Ižd. L. Zuperka ir K. Vanagas.

Balius ir atidarymas naujos svetainės.

Lietuvos Sūnų draugystė, pasistatė labai puikią svetainę ir at-
sakančią šokiams. Todėlgi pasistengėme surengti balių, kad lietu-
viška visuomenė išbandytų ir pasidžiaugtų sykiu su mumis taip
pulkiu ballum ir atidarymu svetainės.

Tas viskas atsibus 28 dieną Varario 1911 m. prie State St.
Wilmerding, Pa. Prasidės 7 val. vakare ir trauksis iki 2 val. nak-
ties. Įženga ypatai 25 centai.

Nuoširdžiai kviečia L.S.D. Komitetas.

Atydai LSS. 59 kuopos draugams.

Mėnesinis susirinkimas atsibus 4 dieną Kovo, prasidės 8 val.
vakare, svetainėje 461 Henderson ir kampas 7-tos gatvės, Jersey
City, N. J.

Draugai! Malonėkite kaip galint atsilankyti ant šio susirin-
kimo, nes yra daug svarbių reikalų, kuriuos turime apdirbti.
Taipgi draugai, neužmirškite atsivesti ir naujų draugų prisirašy-
mui.

Sek. M. J. Iškauskas.

Pranešimas LSS. 78 kuopos.

Šiuomi pranešu visoms LSS. kuopoms ir šiaip visiems, kas tik
turės kokius nors reikalus su 78 kuopa, kad niekas neatkreiptų
atydos į tuos laiškus, kurie bus prisiųsti be kuopos antspaudo, nes
tokie laišškai bus be vertės, nepaisant keno bus rašyti.

Org. J. Rudzevičius.

23 AKMENAIŠ
"RAILROAD"
LAIKRODĖLIS.

Ansuke užsakmas ir užstatomas, vyrams ar moterims. Aukso dengtas, gvarantuotas 20 metų. Lukstai abi pusės uždaromi, gražiai engraviruoti. Absoliutiškai teisingai laiko laikas, specialiai vartojamas per tarnaujancius prie geležinkeliu, ir per nuolat keliancius. Pasigisime vyriška ar moteriška laikrodėlių gavę pareikalavimą ir antras per C. O. D., leidžiame išsagzeminuoti ir užmokėti tik \$5.75 ekspresui. Jei rasite netinkantį, sugražinkite. Atmink, kad tu gal už panasų laikrodėlių užmokstum \$35.00, jei ji tau siulytų pirkti iškalbus pardavėjas. Prie laikrodėlio mes duodame 14 karato pasaukuota retėžėlių su breloku dykai. **EXCELSIOR WATCH CO.** 903 Athenaeum Bldg., Chicago, Ill.

DR. RICHTER'S
"PAIN-EXPELLER"

Su vienu buteliu **Pain Expelerio** Galit askausmu giltino praginti. Šiems vaistams dėl sutepimo negal joki kiti lygintis. Niekas neduoda teip greitai palengvimo ir pastovenciai skausmuose Romatizmo, Neuralgijos, Išsisukimo, Sudurdimo t. t. Gaunami visose aptiek. už. 25 ir 50c
F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl st., New York.
Temykit ant Ankerio ženkle apsaugojimo

Rusiškai-Amerikoniška LINIJA

Vienatine be persedimo tarp Amerikos ir Liepojaus (Rusija). [Russian American Mail Steamers] Nauji dvilypiniai šriubiniai laivai: „Kursk“, „Russia“, „Birma“ ir „Lituania“ plaukioja reguliariškai tarpe Rusijos ir Amerikos. Tai yra vienatinė linija, kuri plaukia tiesiai į Rusiją be persedimo. Pasazieriai gali susikalbėti tarp savęs ir gauna valgy tokį kaip Rusija. Parankumą kelionės gali paliūdyti tūkstančiai vaziavusiu laivais šios linijos.

Ruski pačtavi laivai išeina:

Vardas	iš Liepojaus	iš New Yorko
ESTONIA	„	Vasario 11, „
KURSK	„	„ 25, „
BIRMA	„	Kovo 11, „
LITUANIA	„	„ 25, 1911

Reikalaujant smulkesnių informacijų, kreipkitės prie vyriausio perdėtinio laivų Linijos:

A. E. Johnson & Co.
Gen. Pass. Agent|
27 Broadway New York.

Knygėlė ūkėsystės popieroms

Arba kaip tapti Suv. Valst. piliečiu. Pats vardas jau atsako už ją, todėl daug nereikia aiškinti. Prekė tik 25c. Reikalaujantiems daugiau, nuleidžia ma nuošimtis. Atsišaukite į „Kovos“ Administrciją.

Carsinkities „KOVOJE“

BUK VYRAS

50,000 KNYGU
Vysai Dykai Del Viru

Ta knyga yra stebuklinga ir siusta yra tyk del vyru. Knyga ta prastais, suprastais žodžiais pasaka kaip gal atgauti vyriškuma, isigydyti nuo uzznuodijima krauja arba sypili, nubiegima sieklos, patrotitu stypribe, pučkus ir kitus išmietimus, negromulavima, patrotitu stypribe, pylva, kiapenu, inkstu ir pusles ligas, rumatizma, gonorrhoea arba triperi, naujai igautas lygas, strictura ir vysas vyru lygas, gal buti išgidomas sava namuse privatiškai, slapta ir labai pygjai.

Ta, dykai igauta knyga, pasakia jums kodėl jus kentat ir kaip galet galutinaj isigydyti. Knyga ta yra krautuvė žinios, katrus ture žinoti kožnas vedes arba nevedes vyras. Ta knyga yra parašita par Daktara, katras atsydave ilgo lajka tyrinejmu tu, specialisku lygu. Temykit, jog ta knyga yra siusta vysai dykai, užmokam už pačto, ing užpečetita konverta. Nesiusk nekoku piningu, tyk parašik sava varda, ir adresa ant žemiasu paduotu kuponn, katru siusk mums šendena.

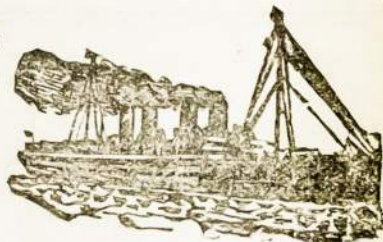
DYKAJ GAUTOS KNYGAS KUPONAS.

DR. JOS. LISTER & CO., L 903 22 Fifth Avenue, Chicago.
Godotinas Tamista: Pagal Tamistos prižadiejma, aš noriečiau jog Tamista prisistumet man vysai dykai vėna jusu knyga del vyru.

Vardas.....
Adresas;..... Steitas.....

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausiu liniju laivų.

Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkeliu tikiety.

Parduodame geležinkeliu tikietus į visus miestus Jungtinių Valstijų

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

Pranešimas.

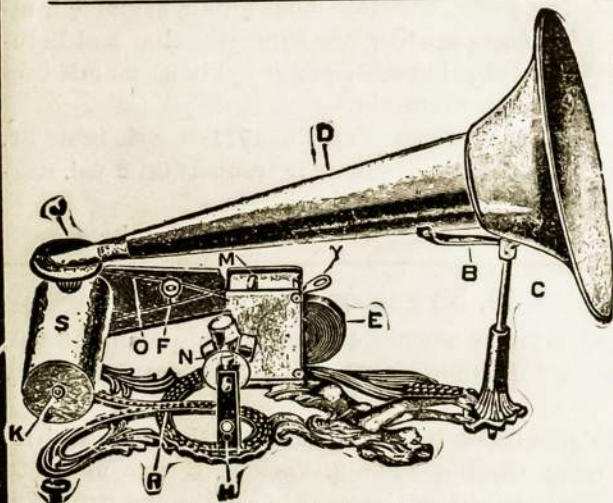
Šiuomi pranešame, kad jau sulaukėme ir 10 No. „Visuomenės“ Prekė N. tik 25c. Kartu NN. 1, 2, (trečias jau išsibaigė) 4, 5, 6, 7, 8-9 ir 10tik už \$1.45.

Podraug pranešu, jog „Visuomenės“ pakolaik ne visi numerai išsiparduoda. Jeigu draugai taip mažai reikalau ir ant toliaus, tad būsiu priverstas pranešt „Visuomenės“ išleistuvei, idant daugiau nesiuntintėtu, nes nenoriu, kad S-ga perdaug išsiskolintų „V-s“ leidėjams. Todėl draugai, jeigu norite tą vienatinį Lietuvoj išeinantį laikraštį, kuris rūpinasi mūsų visų reikalais, paremti, tad jūsų pareiga daugiau rūpintis jo platinimu.

Reikalaudami „Visuomenės“ ir siųsdami pinigus, adresuokite sekančiai:

„KOVA“
1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa

NAUJAUSIAS INPORTUOTAS FONOGRAFAS DYKAI.

Bus duotas kiekvienam, kas nupirks pas mus Rusiško tabako už \$6. Niekas nuo jūsų daugiau nereikia laujame, tik kad patartumėte savo draugams pirkti iš mūsų firmos tabaką. Fonografas yra padarytas iš geriausio metalo, turi didelę nikelinę trubą ir labai geras skamba. Turėdami mūsų Fonografą galite surengti namie pulkų muzikos koncertą.

Užaukite tik mažinėlį, uždėsite volikų ir galėsite išgirsti visokias dainas, marsus ir kitokius. Klausant tą vleką bus malonu ne tik jums ir jūsų šeimynai, bet ir jūsų pažyestamlems ir kaimynams. Mūsų Fonografas yra geriausias, koks tik dabar gali būti. Mes duodame jums tą fonografą suvis dykai. Prisiųskite tik 50c markėm ir mes atsiųsim jum geriausio Rusiško Tabako už \$6 ir tą Fonografą drauge su voleleis ir nurodymais kaip reikia apsielti. Apturėję tai per Expressą, užmokėsite likusius 5.50.

Ši dovana yra suprantama ir puiki, nėra čia jokios rizikos, taigi naudokitės, pamatysite kad būsite užganėdinti. Pasarga: prašome nesulygtinti mūsų firmą su kitom.

ENGLISH ASIATIC TOBACCO CO.

111-115 E. 7th st. New York, N. Y. Dept. P.